

BUDAPESTI GAZDASÁGI FŐISKOLA
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

**AZ ATLANTA ELECTRO SYSTEMS HUNGARY KFT. FORGÓESZKÖZ
GAZDÁLKODÁSÁNAK ELEMZÉSE, EREDMÉNYESSÉGÉNEK
MEGÍTÉLÉSE A VÁLLALAT TEVÉKENYSÉGÉBEN**

Belső konzulens: Dr. Weisz Ágnes

Külső konzulens: Hancz Balázs

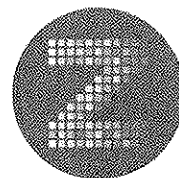
Ilyés Krisztina Szidónia

Nappali tagozat

Pénzügy és számvitel szak

Pénzügy szakirány

2014

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: **Ilyés Krisztina Szidónia**

Szak/szakirány: pénzügy és számvitel szak, pénzügy szakirány

Neptun kód: gukbox A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): 2014

A szakdolgozat pontos címe:

AZ ATLANTA-ELECTRO SYSTEMS HUNGARY KFT. FORGÓESZKŐZ
GAZDÁLKODÁSÁNAK ELEMZÉSE, ERDMÉNYESSÉGÉNEK MEGÍTÉLÉSE A VÁLLALT
TEVÉKENYSÉGÉBEN

Belső konzulens neve: Dr. Weisz Ágnes

Külső konzulens neve: Hancz Balázs

Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:

Forgóeszköz, gazdálkodás, forgótőke, finanszírozás, stratégia,
készletgazdálkodás, vevőállomány

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított.**

(Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén kérjük a titkosítási kérelem egy példányát csatolni vagy az eredetit másolatkészítés céljára átadni.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. *(Kérjük a megfelelőt aláhúzni!)* Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett - egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

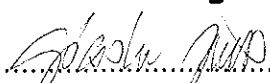
Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik a nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

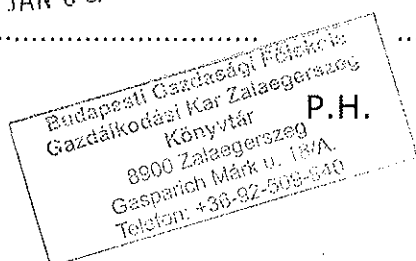
Dátum: 2014.01.06

.....
hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 2014 JAN 06

.....
könyvtári munkatárs

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	2
2. A forgóeszközök jelentősége a gazdaságban.....	4
2.1. A forgóeszközök gazdálkodásban betöltött szerepe.....	4
2.2. A forgóeszközök csoportosítása.....	10
2.3. A forgóeszközök főbb elemei.....	12
3. A forgóeszközök finanszírozása.....	17
3.1. A forgóeszköz finanszírozás területei.....	17
3.2. Finanszírozási stratégiák.....	18
3.3. A finanszírozás alapját képző forgóeszköz lekötés.....	19
4. Az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. bemutatása.....	21
4.1. A vállalat története, tevékenységének ismertetése.....	21
4.1. A vállalat gazdasági helyzetének elemzése.....	22
5. Az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. forgóeszköz gazdálkodásának elemzése.....	24
5.1. A vállalat vagyoni helyzetének átfogó elemzése.....	24
5.2. Készletgazdálkodás elemzése.....	27
5.3. Vevőállomány elemzése.....	31
6. Az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. forgótőke finanszírozásának elemzése.....	35
6.1. A vállalat kötelezettségeinek alakulása.....	35
6.2. Szállítói állomány elemzése.....	40
7. Az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. forgótőke gazdálkodásának értékelése.....	43
7.1. Forgótőke gazdálkodás hatása a vállalat likviditására.....	43
7.2. Forgótőke gazdálkodás hatása a vállalat eredményességére.....	46
8. Összegzés, javaslat tétel.....	51
9. Irodalomjegyzék.....	56
10. Képek, ábrák, táblázatok jegyzéke.....	57
11. Mellékletek listája.....	58

1. Bevezetés

A mai, modern, rohamosan fejlődő gazdaságunkban, egyre nagyobb kihívást jelent a vállalkozások számára pénzügyi stabilitásuk, likviditásuk fenntartása, valamint a zavartalan működési feltételek biztosítása. Egy vállalat működéséhez pénzbefektetésekre és nap, mint nap meghozott pénzügyi döntésekre van szükség. Ezek a pénzügyi döntések, a cég eszközeiben, forrásaiban vagy mindkettőben változást eredményeznek, így mindig megalapozottnak és megfelelően átgondoltnak kell lenniük. Azonban nem mindegy, hogy hosszú vagy rövid távú pénzügyi döntésekről beszélünk. A rövid távú pénzügyi döntések a forgóeszközökben és a rövid lejáratú forrásokban idéznek elő változást.

A forgóeszközök közös jellemzője, hogy megfelelő üzleti körülmények között a bennük lekötött tőke egy éven belül pénzzé tehető, vagy is ez az összeg megtérül vagy felszabadul. A rövid távú pénzügyi döntések során megválaszolendő legfőbb kérdések: Milyen módon szerezzék meg a vállalkozás a szükséges rövid lejáratú forrásokat? Mennyit fektessen be a vállalkozás forgóeszközökbe, és ezt az összeget milyen arányban ossza fel a készletek és a pénzeszközök között?

Konkrét döntések esetén megjelenik a finanszírozás kérdése is, ilyenkor arról kell dönteni, hogy milyen módon és honnan jut pénzhez a cég.

A pénzügyi fedezetről való gondoskodás, vagyis a finanszírozás fő célja, a rendelkezésre álló pénzeszközök optimális hozzárendelése a termelési folyamatokhoz, úgy, hogy azok gyors megtérülése révén, minél nagyobb nyereséget lehessen elérni. Azonban mind a hazai, mind a külföldi tapasztalatok azt igazolják, hogy a kis- és középvállalkozások a nagyvállalatokhoz képest hátrányos helyzetben vannak a forrásokhoz való hozzáférés terén. Mivel napjainkban a vállalkozások döntő többsége forráshiánnyal küzd, még fontosabbá vált a forgóeszköz finanszírozás kérdése.

A forgótőke menedzselése a pénzügyi vezetés számára felelősségteljes tevékenységet jelent.¹

¹Illés, I. 2009

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

Már tanulmányaim során felkeltette érdeklődésemet, hogy miként valósítható meg hatékonyan a vállalatok forgóeszközökbe történő befektetése, és azok finanszírozása, vagyis a vállalatok forgótőke menedzsmentje, mivel az eszközök hatékony felhasználása, a nyereség alakulásának egyik legfontosabb tényezője. Így nem is volt kérdés számomra, hogy dolgozatom témájaként a választott cég forgóeszköz gazdálkodásának bemutatását, elemzését és értékelését választom.

Szakmai gyakorlatomat az Atlanta Electro Systems Hungary Kft.-nél töltöttem, mely során mélyreható betekintést nyerhettem a vállalat pénzügyi és számviteli rendszerébe, így értékes tapasztalatokkal lettem gazdagabb.

Múltbéli munkakapcsolat köt ehhez a vállalathoz, mivel 2010 októberétől két évig foglalkoztatott diákmunka keretében, mely során termelési tevékenységet és adminisztrációs feladatokat láttam el. Ezen időszak alatt világossá vált számomra, hogy ennél a cégnél szeretném eltölteni szakmai gyakorlatomat.

Az itt megszerzett gyakorlati tapasztalat, valamint a tanulmányaim alatt elsajátított elméleti tudás, és a szakirodalom és egyéb internetes források mind segítségemre voltak szakdolgozatom megírásában.

E témában meglehetősen fontosnak tartom a forgóeszköz gazdálkodás elméleti hátterének részletes megismerését. Így a bevezető gondolatok után egy elméleti áttekintő keretében mutatom be a forgóeszközök legfőbb jellemzőit és jelentőségét a gazdaságba. Ezt követően gyakorlati szinten mutatom be, Atlanta Electro Systems Hungary Kft. forgóeszköz gazdálkodásának elemzését és értékelését.

Dolgozatom fő célja, hogy bemutassam milyen jelentős hatással bír a forgótőke menedzsment egy vállalat pénzügyi helyzetére, és ezen pénzügyi döntések miként hatnak, a vállalat likviditására és eredményességére.

2. A forgóeszközök jelentősége a gazdaságban

2.1. A forgóeszközök gazdálkodásban betöltött szerepe

„A forgóeszközök körébe tartoznak azok a vagyonelemek, amelyek 365 napon belül felhasználásra, elhasználásra, hasznosításra kerülnek, illetve amelyekkel szemben követelmény, hogy az említett időtartamon belül értékük a bevételekben legalább egyszer visszatérüljön.”²

Tehát forgóeszközöknek nevezzük azokat az eszközöket, amelyek egy éven belül, közvetlenül vagy közvetve szolgálják a vállalkozás tevékenységét és egyetlen termelési ciklusban elhasználódnak vagy elhagyják a vállalkozást.

A forgóeszköz besorolás szempontjából nem meghatározó az adott eszköz egyedi értéke, beszerzési értéke, előállítási költsége.

Az eszközök forgóeszközökhöz történő besorolását, kizárólag a tevékenységet szolgáló időtartam határozza meg, ami egy évnél rövidebb használatot, vagy egy évet meg nem haladó hasznosítás jelent.

A forgóeszközök fontossága

Minden vállalatnak a legfőbb célja a nyereség elérése, illetve a profit maximalizálása. Ahhoz, hogy a vállalatok minél magasabb hozamokat érjenek el, a legolcsóbb forrásokkal kellene a befektetéseiket finanszírozniuk és emellett természetesen nem kellene olyan eszközökbe befektetniük, amiknek előreláthatólag nincs vagy nagyon alacsony a hozama.

Azonban a forgóeszközök kifejezetten olyan eszközök, amelynek alacsony a hozama, sőt némely részének nincs is hozama.

Így viszont felmerül a kérdés, vajon miért ilyen döntő fontosságú a forgóeszközökbe való befektetések nagysága, illetve ezen befektetések finanszírozása?

²DR.TÉTÉNYI, Z., DR.GYULAI, L. 2001, P. 49

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A kérdés megválaszolásához először is azt kell tisztáznunk, hogy miért képviselnek ilyen jelentős nagyságrendet a vállalatok mérlegében a forgóeszközök és a rövid lejáratú források?

A rövid távú pénzügyi döntések főként a vállalatok folyó működési és finanszírozási tevékenységére gyakorolnak hatást.

A vállalat tevékenységének zavartalan működéséhez szükség van megfelelő mennyiségű készletekre, melyet leggyakrabban hitelekkel tud finanszírozni, az értékesítést követően, vevő követelés jelenik meg a vállalat gazdálkodásában, majd a pénztartalékok szerepe is megnő.

Összességében megállapítható, hogy a vállalat likviditását ezek az eszközök adják.

Sajnos az a környezet, amelyben a vállalatok működnek nem tökéletes, mivel, ha az lenne, nem lenne szükség forgóeszközökre és rövid lejáratú forrásokra és a piacok tökéletesen kompetitívek lennének.

A rossz forgóeszköz gazdálkodásnak különböző következményei vannak, melyek a következők:

- tranzakciós költségek
- termelési és technológiai korlátok
- eltérő betéti és a hitel kamatok
- bizonytalan termék árak és azok értékesítési volumene³

A rosszul kiválasztott forgóeszköz finanszírozási stratégia nagymértékben megnövelheti a vállalatok pénzügyi kockázatát.

Egy vállalat külső szemmel látványosan növekedhet a beruházásai révén, hiszen vásárolhat korszerű gépeket, elegáns irodaházat építtethet, azonban ennek ellenére csődbe mehet. Mivel, ha nem fordít megfelelő figyelmet a megvalósult beruházások finanszírozására, akkor nem lesz elegendő pénze az esedékes számlák kifizetésére vagy a hitelezőkkel szembeni kötelezettségek teljesítésére. A legfőbb probléma ilyen esetekben, hogy jelentősen megnő a nem likvid eszközök aránya és már nem lesz mobilizálható eszköze a vállalatnak.

Tehát a vállalkozások sikere, fennmaradása vagy épp bukása, függhet a vállalkozás forgótőke gazdálkodásától.

³ILLÉS.I. 2002

A működési ciklus és pénz ciklus

Egy termelő vállalatnál a *folyó működés* három alapvető dologból tevődik össze:

- beszerzés
- termelés
- értékesítés

Azt az időtartamot, amely alatt ezek az események lezajlanak, ***működési ciklusnak*** vagy ***üzleti ciklusnak*** nevezzük. A működési ciklus ideje alatt a forgóeszközök többszöri alakváltozáson mennek keresztül.

A működési ciklus két nagy részre bontható:

- készletezési periódus
- követelések futamideje (vevő futamidő)

A *készletezési periódus* alatt a vállalat tőkéjének nagy része anyagokban, befejezetlen és félkész termékekben illetve késztermékekben van lekötve. Ez az időszak a nyersanyagok beérkezésétől a késztermékek értékesítéséig tart.

A *követelések futamideje* kezdetén a késztermékek követeléssé válnak és akkor ér véget ez az időszak, ha a követelések összege befolyik a vállalkozás számára, azaz pénzzé alakul át a követelés.

Mivel a vállalatok vevőként is megjelennek a piacokon számukra is adott a lehetőség, hogy beszerzéseik ellenértékét ne a beszerzés időpontjában, hanem megállapodás szerint egy későbbi időpontban egyenlítsék ki.

A rövid távú pénzügyi döntések legfőképpen a vállalat folyó működési tevékenységére hatnak. Táblázatomban a folyó működési tevékenység folyamatát, majd az események hatására létrejövő döntéseket szemléltem.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

1. táblázat: Egy vállalat *folyó működési* tevékenysége során felmerülő döntési problémák

ESEMÉNYEK	DÖNTÉSEK
1. Nyersanyagok beszerzése	1. Mennyi készletet rendeljünk?
2. Szállítói számlák kifizetése	2. Csökkentsük a pénzkészletünket, vagy kölcsönt vegyünk fel?
3. Termékek előállítás	3. Milyen termelési technológiát válasszunk?
4. Termékek értékesítése	4. Milyen fizetési feltételeket ajánljunk a vevőknek?
5. Követelések beszedése	5. Hogyan szedjük be követeléseinket?

Saját szerkesztés, forrás: ILLÉS, I. 2002

Az üzleti tevékenység folytatásának célja, hogy a ciklus végén több pénz termelődjön, mint amennyit az elején befektettünk.

A működési ciklus minden egyes fázisában számos olyan kockázati tényező van, amelyek az eszközök pénzzé válását, a pénztermelés folyamatát lassíthatják, illetve megszakíthatják.

A működési ciklus az *alapanyagok beszerzésével* kezdődik. Ebben a fázisban a beszerzett anyagok minősége és a szállítók megbízhatósága döntő fontosságú.

A *termékek előállítása* során bérjellegű és rezszi költségek merülnek fel, a termelési folyamat fázisában a munkaerő nem megfelelő szakképzettsége, az elavult technika és technológia képezheti az üzleti kockázat fő forrását.

A késztermékek értékesítése során derül ki, hogy piacképes terméket állítottunk-e elő. Rossz minőségű termékekből a működési ciklus elején betett pénz nem vagy csak töredékében szerezhető vissza.

A működési ciklus sikeres lezárása jelentős mértékben függ a vevők minőségétől, megbízhatóságától, és a vevőkkel szembeni követelések behajtásának hatékonyságától.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

Az 1. táblázat eseményeinek hatására pénzbeáramlások és pénzkiáramlások rendszere jön létre. A vállalat finanszírozási szükségletét kifejező pénz ciklus a pénzkiáramlás és a pénzbeáramlás időpontja közötti rés.

A pénzáramlások legfőbb jellemzője, hogy a jövőre nézve bizonytalanok, nehezen tervezhetőek, mivel időben nem esnek egybe, azaz nincsenek szinkronban a pénz be és kiáramlások.

A *pénz ciklus nagysága* (hossza) három tényezőtől függ:

- a szállítói (kereskedelmi) *hitel hosszától*
- a készletek átlagos *élettartamától*
- és a *vevőkövetelések* befolyásának gyorsaságától.

A finanszírozási rés kitölthető rövid lejáratú hitellel, vagy úgy, hogy a vállalat pénz és rövid lejáratú értékpapírok formájában likviditási tartalékot képez.

Ha valamely vállalat képes lenne a szállítói számlák kifizetését addig elhalasztani, amíg a vevőkkel szembeni követelése befolyznak, akkor az értékesítése önfinanszírozó lenne. Ebben az esetben a pénzciklus hossza 0 nap lenne.

Egy hosszú működési ciklussal rendelkező vállalat esetében a kockázat nagyobb, mint egy rövid ciklusú vállalatnál. Minél hosszabb idő telik el az alapanyagok megvásárlása és a vevőtől kapott pénz beérkezése között, annál nagyobb a kockázat a vállalat számára és annál nagyobbá válik a finanszírozási szükséglet.

Tehát összességében megállapítható, hogy a működési ciklus alatt az eszközök pénzzé alakulásának folyamata figyelhető meg.

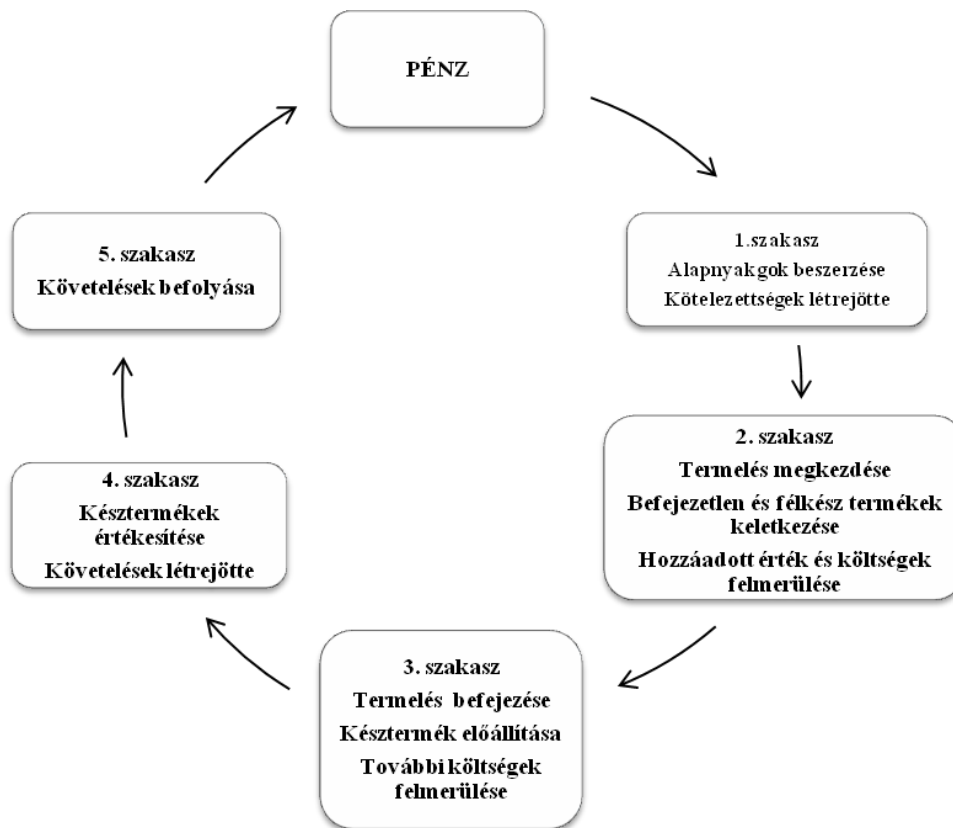
A forgóeszközök körforgása

A forgóeszközök állandó körforgást végeznek, miközben a termelés különböző szakaszain haladnak át. Jelentős részük azonban, egyetlen termelési folyamatban teljes értéküket átadják az új termék értékének, vagy a vállalkozást változatlan formában elhagyják.

A forgóeszközök körforgása az a folyamat, mely során a forgóeszközök értéke többszöri alakváltozás után átmegy a termék értékbe, majd visszatér eredeti formájába.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

1. ábra: A forgóeszközök körforgása

Forrás: Saját szerkesztés

Az 1. számú ábrából is jól látható, hogy a forgóeszközök a működési ciklus alatt többszöri alakváltozáson mennek keresztül.

A működési ciklus számos kockázatot rejt magában, mely jelen esetben a vállalat jövőbeli jövedelemtermelő képességének változékonyságát jelenti.

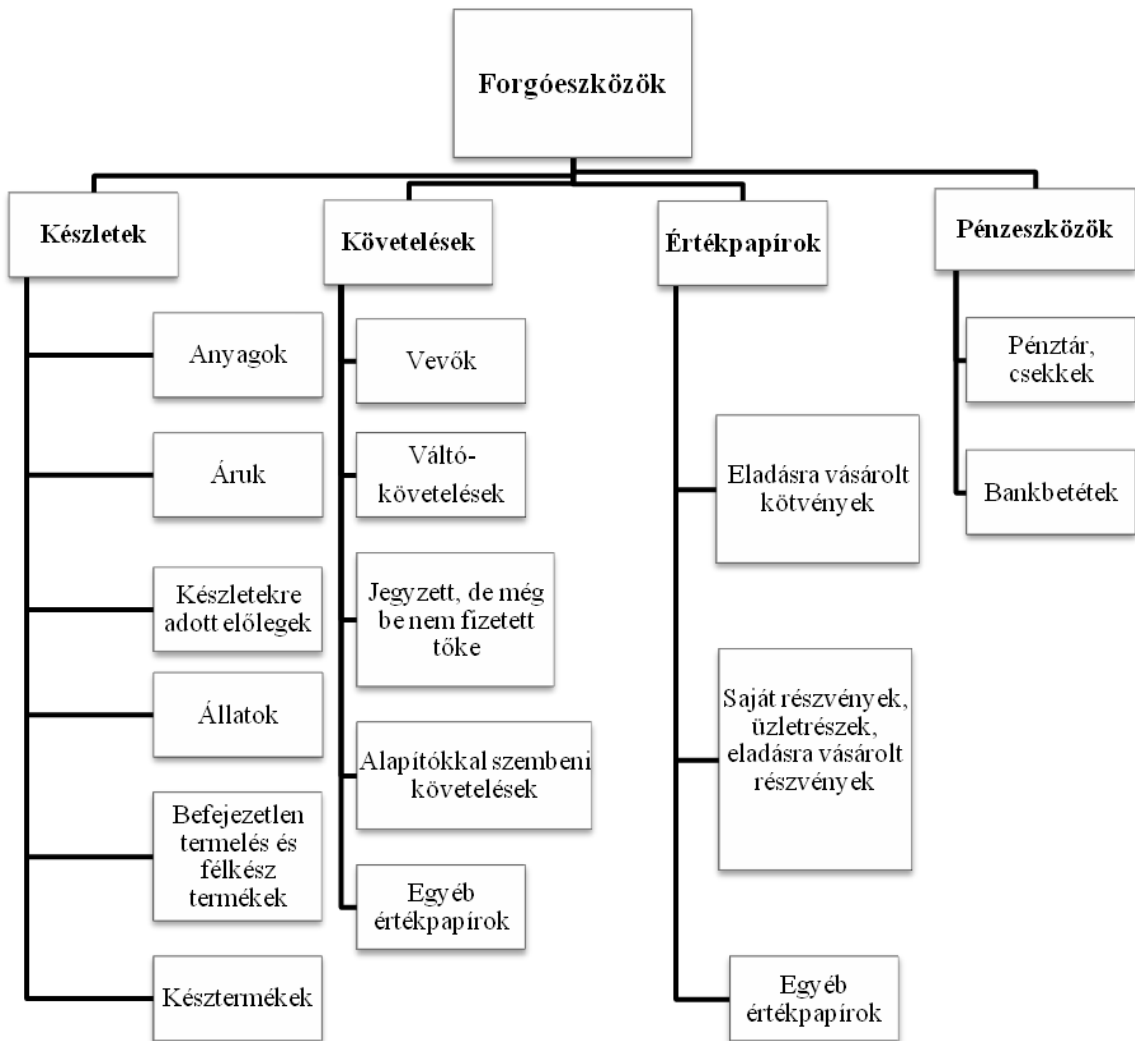
Ennek a körforgásnak természetesen az a célja, hogy több pénzhez jusson a vállalat, mint amennyit a fordulat során kiadtak, hiszen számukra ez a pénztöbblet biztosítja azt a hasznot, amiért érdemes tevékenységüket tovább folytatni.

Ezért ilyen fontos, hogy a pénzügyi vezetés megfelelően ismerje és átlássa az adott vállalat működési ciklusának természetét, sajátosságait.

2.2. A forgóeszközök csoportosítása

A forgóeszközök körébe a gazdálkodáshoz szükséges eszközök rendkívül széles, eltérő megjelenésű skálája tartozik, azonban az elsődleges csoportosítási forma a számviteli törvény szerinti csoportosítás, melyet a 2. számú ábra szemléltet.

2. ábra A forgóeszközök számviteli törvény szerinti csoportosítása

Forrás: Saját szerkesztés

A forgóeszközök a mérlegben alkalmazott csoportosítási mód mellett egyéb szempontok szerint is csoportosíthatók.⁴

⁴DR.BÉHM, I. 1994

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

1. Megjelenési formájuk szerint:

- *készletek*
- *pénzeszközök*
- *kinnlevőségek*

2. Funkciójuk szerint:

- *termelési rendeltetésű forgóeszközök*
- *forgalmi rendeltetésű forgóeszközök*

3. Finanszírozási szempontból:

- *tartósan lekötött forgóeszközök*

A vállalat rendeltetészerű működéséhez feltétlenül szükséges forgóeszközöket tartalmazza.

- *átmenetileg lekötött forgóeszköz*

A forgóeszközök azon csoportja, melyre a vállalat zavartalan működéséhez nincs feltétlenül szükség.

4. Mobilizálhatóságuk alapján:

A forgóeszközök pénzzé tehetőség alapján való csoportosítása.

- *tényleges pénzformában rendelkezésre álló forgóeszközök*
(készpénz, elszámolási betétszámlán lévő összeg)
- *viszonylag gyorsan pénzzé váló vagy tehető forgóeszközök*
(vevőállomány, árukészlet, késztermékek)
- *viszonylag hosszabb időtartam alatt mobilizálható forgóeszközök*
(anyagok, befejezetlen termelés, félkész termékek)
- *immobil forgóeszközök* (lekötött betétek a lejárat napjáig, kétes követelések és elfekvő, eladhatatlan, tehát nem likvid készletek, beragadt követelések).

2.3. A forgóeszközök főbb elemei

A kis- és középvállalkozások szempontjából legfőképpen a „klasszikus forgóeszközök” bírnak jelentőséggel, vagyis a **készletek**, a **vevőállomány** és a **pénzeszközök**.

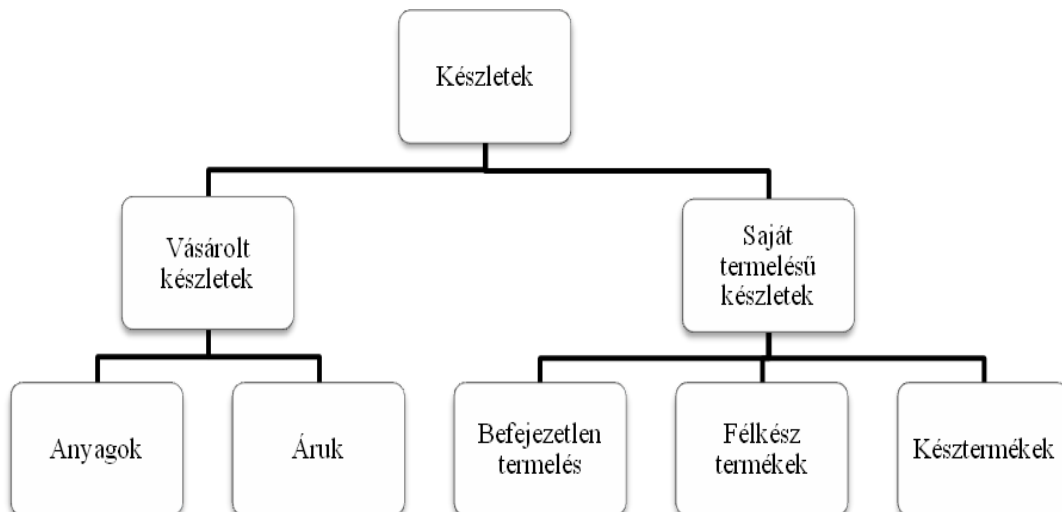
Ezért dolgozatomban a forgóeszközök ezen főbb elemeinek bemutatásával foglalkozom.

A készletekben lekötött tőke

A készletek a vállalati tevékenységet közvetlenül szolgáló olyan eszközök, melyek egyetlen termelési folyamatban vesznek részt és a termelési és forgalmazási folyamatok során eredeti formájukat elveszítik (alapanyagok) vagy a tevékenység során változatlan állapotban maradnak (kereskedelmi árukészlet).

A forgótőke- menedzsmenten belül a készletek sajátos területet képviselnek, mivel a többi forgóeszközzel ellentétben, melyek pénzügyi eszközök, a készletek a fizikai eszközök közé tartoznak.

3. ábra: A készletek fontosabb csoportjai

Forrás: Saját szerkesztés

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A készletekbe történő befektetés természetesen költségekkel jár a vállalat számára, hisz pénzbe kerül a raktározásuk, az őrzésük és a finanszírozásuk. Így a pénzügyi vezetés számára is befektetési és finanszírozási problémákat jelent.

A vállalatok alapvetően két okból fektetnek be készletekbe:

- A készletek biztosítják a termelés és az értékesítés közötti időbeli, térbeli és választékbeli különbségek áthidalását.
- A készletek teszik lehetővé a vállalatok számára, hogy a folyó működés három főtevékenységét (beszerzés, termelés, értékesítés) függetlenítsék egymástól, valamint piaci stratégiájukat a változó viszonyokhoz igazodva, rugalmasan alakítsák.

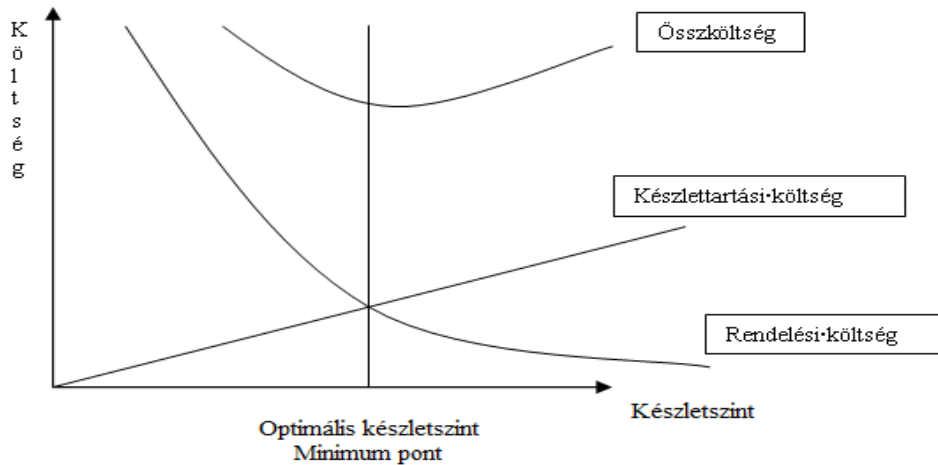
A készletekkel kapcsolatos feladatok, főként a nagyobb cégeknél, rendszerint megoszlanak a beszerzési, termelési és az értékesítési részlegek között.

A készletek a termelési és forgalmi folyamatok nélkülözhetetlen elemei, így minden vállalat számára elengedhetetlen a megfelelő készletgazdálkodásról való gondoskodás.

A készletekkel kapcsolatban a legfőbb döntési probléma: Mennyi pénzt fektessen be a vállalat, mekkora legyen a készletszintje?

A pénzügyi vezetés feladata megtalálni azt az optimális készletszintet, amely a vállalat adottságait figyelembe véve, minimális ráfordítással biztosítja a vállalat folyó működését. A vállalat ezen optimális készletszintjének meghatározása a *költség- haszon elemzés* segítségével történik.

4. ábra Az optimális készletszint

Forrás:http://hu.wiki.weblogtrade.eu/F%C3%A1jl:Optimalis_keszletnagysag.PNG⁵

Ahogy azt a 4. számú ábra is mutatja, a készletekbe történő befektetés növelésével a rendelési költségek és a készlethiányból származó költségek csökkennek, a tartási költségek azonban emelkednek.

Ezeknek a költségeknek az összessége adja a készletezés összes költségét. A befektetések növelésével az összes költség először csökken, majd ismét emelkedni kezd.

Azon a ponton, ahol a készlettartási költség és a rendelési költség találkozik, ott található az optimális készletszint.

A vevőkkel szembeni követelés

A forgóeszközökön belül az áruszállításból és szolgáltatásokból származó követelések, azaz a „*vevők*” jelentik a készletek mellett a másik legnagyobb csoportot.

A piacgazdaságokban az eladók és a vevők szabadon állapodnak meg az áruszállításból és szolgáltatás nyújtásából eredő fizetési feltételekről. A vevőkkel szembeni követelések során a legfőképp felmerülő kérdések: Kinek és milyen feltételekkel nyújtsanak hitelt a vállalatok? Milyen fizetési határidőket és milyen fizetési módokat alkalmazzanak, hogyan szedjék be a követeléseket?

⁵Internetes forrás: http://hu.wiki.weblogtrade.eu/F%C3%A1jl:Optimalis_keszletnagysag.PNG
Letöltve: 2013.11.05.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

Az áruszállítás vagy a szolgáltatás teljesítés és az ellenérték megfizetésének egymáshoz viszonyulásától függően, a fizetések következő típusai léteznek:

- ***Azonnali fizetés:*** Ez a fizetésmód főként a kiskereskedelemre és a lakossági szolgáltatásokra jellemző. Az eladó főként a vevővel szembeni bizalom hiánya esetén alkalmazza.
- ***Előre történő fizetés:*** A magyar gyakorlatban nagyon ritka fizetési típus. Főként akkor merül fel ez a fizetési forma, ha az eladó erős piaci pozícióban van. Ha a teljesítés előtt a vevő az egész vételárat kifizeti, akkor *előrefizetésről*, azonban, ha csak egy részét fizeti ki az összegnek, akkor *előlegfizetésről* beszélünk.
- ***Utólagos kiegyenlítés:*** Más néven, fizetés a teljesítés után. Az üzleti életben a legelterjedtebb fizetési forma. Ilyenkor a szállító vállalat, a fizetés halasztás megengedésével hallgatólagosan hitelt nyújt a vevőnek. A hitelek ezen típusát, melyet a vállalatok nyújtanak egymásnak és melynek alapja az áru, *kereskedelmi hitelnek* nevezzük. A kereskedelmi hitel a fejlett piacgazdaságokban a vállalatok egyik legjelentősebb rövid lejáratú finanszírozási forrása.

A gazdasági válság következményeként sok vállalkozás pénzügyi nehézségekkel küzd. A recesszió arra kényszerítette a gazdasági társaságok egy részét, hogy a pénztől eltérő, más fizetési módot válasszanak tartozásaik kiegyenlítésére, melyek a következő típusok:

- ***Kompenzáció:*** Olyan esetben fordul elő, ha a kötelezett tartozik a jogosultnak, azonban a jogosultnak is áll fenn tartozása a kötelezettel szemben. Ilyenkor az egymással szemben fennálló tartozást kompenzálják, így tényleges pénzmozgás nem történik.
- ***Barter ügylet:*** Olyan elszámolási módszer, melyben az egyik fél szolgáltatásának ellenértéke a másik fél által nyújtott szolgáltatás, tehát mindkét fél eladó és vevő is egyben.⁶

⁶ Internetes forrás:

<http://ado.hu/rovatok/szamvitel/vevokovetelesek-amikor-nem-penzzel-szamolunk#>

Letöltve: 2013.11.07.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A vállalat hitelpolitikájának hatására kialakult vevőállomány menedzselése felelősségteljes feladat, mivel a megnövekedett vevőállomány csökkenti a vállalat szabadon felhasználható pénzeszközeit, így tovább növelheti a hitelezési kockázatát.

Gazdálkodás a pénzeszközökkel

A forgóeszközökön belül a *pénzeszközök* menedzselése jelenti a harmadik jelentősebb csoportot. A *pénzeszközök* a gazdálkodás nélkülözhetetlen velejárói, melyek az egy évnél rövidebb időre lekötött bankbetétek, valamint pénzhelyettesítők közül a csekkek. Tehát a pénzeszközök közé tartozik a készpénz és a látra szóló bankszámlák követel egyenlege.

A pénz tartása is forrásokat köt le, így a pénzállomány finanszírozása is költségekkel jár. Azonban a vállalatoknak szükségük van pénzeszközökre, hiszen az üzleti élet velejárója, hogy a működés során folyamatos kifizetések keletkeznek (tranzakciós motívum). A nem várt kiadásokra tartalékot kell képeznie a vállalatnak (biztonsági motívum) és a váratlan üzleti lehetőségekre is fel kell készülnie (spekulációs motívum).

A *pénzgazdálkodás* a vállalati pénzügyeknek az a területe, amely pénzelőrejelzések készítésével, a rendelkezésre álló pénzeszközök befektetésével és a likviditásához szükséges forrás megszerzésével foglalkozik.

3. A forgóeszköz finanszírozás

3.1. A forgóeszköz finanszírozás területei

A rövid távú pénzügyi döntések egyik legfontosabb kérdése, hogy a vállalat mennyit fektessen be a forgóeszközökbe?

A pénzügyi vezetés számára a forgóeszközök optimális szintjének meghatározása meglehetősen nehéz és felelősségteljes feladat. Egy vállalat forgóeszköz állományának abszolút nagysága nem elegendő ahhoz, hogy megállapítsuk, a vállalat a forgóeszközökbe sokat vagy épp keveset fektetett be. Ezért a forgóeszközök szintjének megállapítása, a forgóeszközök árbevételhez, illetve az összes eszközhöz való viszonyításával történik.

A befektetés oldaláról egy vállalat a következő forgótőke politikát követheti:

- konzervatív vagy
- szigorú

Konzervatív forgótőke politika /flexibilis/:

- A forgóeszközöknek az árbevételhez, illetve az összes eszközhöz viszonyított aránya magas.
- A pénzeszközök és a forgatási célú értékpapírok aránya magas.
- A vállalat hitelezési politikája liberális, vagyis hosszú fizetési határidőt nyújt a vevőinek, ezzel megnövelve a vevőállományát.
- Magas a vállalat készlet állománya.

Szigorú forgótőke politika /restriktív/: a konzervatív forgótőke politika ellenkezője.

A pénzügyi vezetőség feladata, hogy a két szélsőséges politika között megtalálják a vállalat számára az optimális forgóeszköz szintet.

„Optimálisnak azt a forgóeszközszintet nevezhetjük, amely a legjobban segíti elő a vállalkozás vagyonának gyarapodását. A forgóeszközök optimális szintje ott van, ahol a likviditás fenntartásának költsége és a likviditás hiányának összes költsége minimális.”⁷

⁷ DR.HORVÁTH, ZS. 2010., P. 65

Nettó forgótőke

A forgóeszközöknek mindig van egy olyan állománya, mely a vállalat folyamatos tevékenységének működéséhez elengedhetetlen, melyet *tartós forgóeszköz-állománynak* nevezünk. Tehát a tartós forgóeszköz állomány, tartós finanszírozási forrást igényel, az átmeneti forgóeszköz szükséglet pedig rövid lejáratú forrásokat.

A forgóeszközöknek azt az állományát, mely tartós tőkelekötést igényel, vagyis a tartós, hosszú lejáratú kötelezettségekkel finanszírozott forgóeszközök értékét, **nettó forgótőkének** hívjuk.⁸

A nettó forgótőke számítása:

Nettó forgótőke= Forgóeszközök értéke- Rövid lejáratú források (folyó források) vagy

Nettó forgótőke= Saját tőke + Hosszú lejáratú kötelezettség- Befektetett eszközök

2. táblázat: A nettó forgótőke számítási eredményének értékelése

A nettó forgótőke értékelése	
	Értékelés
Nettó forgótőke>0	A vállalkozás a forgóeszköz finanszírozásába tartós forrásokat is bevon.
Nettó forgótőke=0	A forgóeszközök értéke megegyezik a folyó források értékével.
Nettó forgótőke<0	A vállalkozás a rövid lejáratú forrásait is bevonja a befektetett eszközök finanszírozásába.

Forrás: Saját szerkesztés

3.2. Finanszírozási stratégiák

A rövid távú pénzügyi döntések során a vállalati vezetők másik kulcsfontosságú kérdése, hogyan finanszírozza a vállalat a forgóeszközzeit?

A forgóeszköz finanszírozására többféle forrás vehető igénybe, azonban a kérdés megválaszolásában a rövid lejáratú kötelezettségek és a tartós források (saját tőke, hosszú lejáratú kötelezettségek) közötti arány meghatározásának van fontos jelentősége.

⁸DR.HORVÁTH, ZS. 2010

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A döntés meghozatalában segítséget nyújt a pénzügyi vezetőség számára az *illeszkedési elv*, melyben az a követelmény fogalmazódik meg, hogy a források esedékessége legyen összhangban az eszközök megtérülésével. Azonban a legtöbb vállalat nem tudja teljes mértékben követni az *illeszkedési elvet*, így attól függően, hogy a kötelezettségek időbeli lejáratára mennyire van összhangban az eszközök megtérülési struktúrájával, három eltérő finanszírozási stratégiát különböztetünk meg, melyek a következők:

- Szolid stratégia
- Agresszív stratégia
- Óvatos (konzervatív) stratégia

A *szolid finanszírozási stratégia* az ideális elméleti modell, azonban a gyakorlati életben ennek megvalósítása meglehetősen nehéz, a környezet folyamatos változása miatt. Ennél a stratégiánál az idényszerűen jelentkező forgóeszközöket rövid lejáratú forrásokkal, míg a tartósan lekötött forgóeszközöket és a befektetett eszközöket, hosszú lejáratú vagy akár lejárat nélküli forrásokkal finanszírozzák.

Az *agresszív finanszírozási stratégia* fő jellemzője, hogy a tartósan lekötött eszközállomány bizonyos hányadához is rövid lejáratú forrásokat rendelünk. Kifejezetten kockázatos ez a finanszírozási stratégia, mivel az átmeneti kölcsönforrások hirtelen megvonása az egyszerű újratermelést is lehetetlenné teszi.

A *konzervatív vagy óvatos finanszírozási stratégiára* az jellemző, hogy az eszközök nagyobb hányadát finanszírozzák tartós forrásokkal, mint amekkorát az eszközök megtérülési ideje megkövetelne. Az óvatos finanszírozási stratégiában lévő vállalatok, egyszer hitelezői, máskor pedig hitelfelvevői pozícióban vannak.

3.3 A finanszírozás alapját képző forgóeszköz lekötés

Amikor a vállalati vezetőség arról dönt, hogy a forgóeszköz finanszírozáskor mely stratégiát kövessék, voltaképp arról dönt, hogy az összes adósságon belül, mekkora legyen a hosszú és a rövid lejáratú kötelezettségek aránya. A döntés meghozásakor azt kell mérlegelni, hogy a választott stratégia milyen hatással lesz a vállalat hozamára és kockázatára, hiszen ezen döntések kihatnak a vállalat várható kamatfizetési szintjére, a kamatfizetés változékonyságára és a pénzhiány kockázatára.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A forgóeszközök finanszírozása történhet:

- *saját vagy idegen tőkével*
- *rövid lejáratú kötelezettségekkel*

A forgóeszköz finanszírozás szempontjából elengedhetetlen, hogy megfelelő arányban álljon rendelkezésre forgótőke, azért, hogy a vállalkozás üzletmenetében ne keletkezzen fennakadás.

A forgóeszköz finanszírozás forrásszükséglete időről-időre változik, mivel van egy állandó forrásszükséglet és emellett folyamatosan felmerülnek szezonális, konjunkturális okokból adódó, finanszírozási szükségletek.

A forgóeszközök az értékesítési vagy termelési folyamatban való lekötöttség szerint lehetnek:

- *tartósan lekötött és*
- *átmenetileg lekötött forgóeszközök*

A ***tartósan lekötött forgóeszközök***, azok a forgóeszközök, melyeknek mennyisége tartósan szükséges a vállalkozás tevékenységének zavartalan működéséhez.

A forgóeszközöknek azon állománya, mely mellett a termelés illetve értékesítés még zavartalan. Ha nem tudjuk megfelelően finanszírozni a tartósan lekötött forgóeszközöket, akkor a pénzt kivesszük belőle és mivel teljesen másra használjuk fel, így csökken a tartós forgóeszköz állományunk is. A tartósan lekötött forgóeszközöknél a forgóeszköz szint és annak megtartása a fontos és a pénzben kifejezett értéke.⁹

Az ***átmenetileg szükséges forgóeszközök***, azok a forgóeszközök, melyekre a zavartalan vállalati működéshez nincs mindig tartósan szükség.

Az átmeneti szükségesség legfőbb okai lehetnek:

- *szezonálitás*
- *átmeneti készletnövelés*
- *árváltozás.*

⁹ DR. GYULAI, L., 2010.

4. Az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. bemutatása

4.1. A vállalat története, tevékenységének ismertetése¹⁰

A vállalat 1995-ben alakult *SEBAMAT Vegyesipari Szerelő, Javító és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság* néven, majd 2007-ben bekövetkezett tulajdonos- és névváltást követően jelenleg *ATLANTA Electro Systems Hungary Kft.* néven működik. A vállalat 100%-os tulajdonosa a németországi *ATLANTA Elektrosysteme GmbH*.

Az 1995-ös indulás óta a vállalat dinamikus fejlődésen ment keresztül. Az akkor még egyetlen csarnokban folytatott termelés, ma már három új többszintes üzemcsarnokot foglal el, ahol több mint 200 alkalmazott dolgozik a termékek előállításán.

1. sz. kép: Üzemcsarnok

A vállalat fő tevékenysége:

Az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. fő részben külföldi és kis részben hazai gyártóknak szállít az autóiparban használt kényelmi és beállító motorokhoz elektromos kismotor alkatrészeket. Az elektromos alkatrészek gyártásának területén szerzett sok éves tapasztalat lehetővé teszi, hogy az ügyfelei számára teljes körű műszaki megoldásokat kínáljon a vállalat.

A cég legfőbb célja, a gazdaságilag elérhető legjobb technikák alkalmazása, illetve az ezekkel megvalósítható környezeti- és gazdasági teljesítmény elérésére, beleértve a hatékonyságot, gazdaságosságot, minőséget. Termékkálájának bővítése folyamatos, jelenleg több mint 150 féle készterméket állít elő.

¹⁰ Internetes forrás: <http://www.atlanta-electro.hu/>
Letöltve: 2013.11.18.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A cég által gyártott főbb termékcsoportok¹¹:

- kefevezető rendszerek
- ülésbeállító motorok
- övfeszítő motorok szénkeferendszere
- ablakemelő motorok szénkeferendszere
- és ABS motorok szénkeferendszere

2. sz. kép: Elektromos kismotor alkatrészek

Forrás: A Kft. internetes honlapja

A vállalat termékei - többéves kooperációs szerződések alapján - részben külföldön, részben pedig belföldön kerülnek értékesítésre.

Főbb termék előállítási folyamatok:

- ellenállás hegesztési folyamat
- kézi és gépi összeszerelés
- forrasztás
- termékellenőrzés (automata és félautomata gépek használatával)

4.2. A vállalat aktuális gazdasági helyzetének elemzése

A vállalat 1995-ös alakulása óta folyamatos fejlődés figyelhető meg, mind gazdasági, mind technológiai téren. 2008-ban új ügyvezető került a cég élére és megkezdődött a vállalat történetének eddigi legnagyobb beruházása, egy új üzemcsarnok létesítése, amelynek felújítását követően a termelés döntő többsége, valamint az irodai részlegek is az új épületbe költöztek át. 2009-ben új termelő- és raktárcsarnok is épült, melynek alapterülete 1000 m².

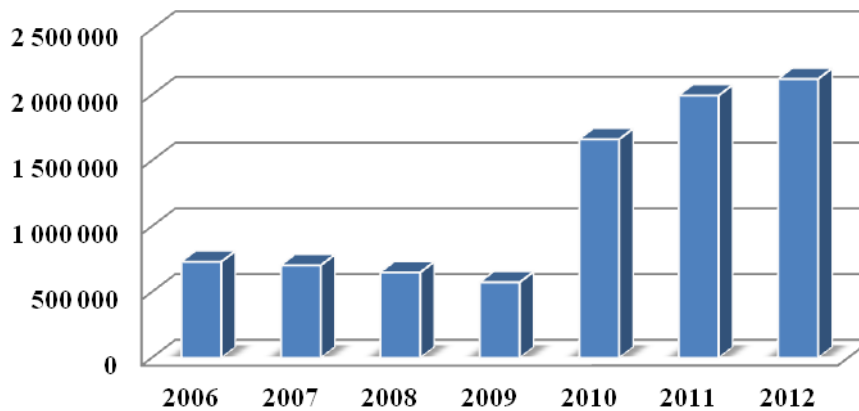
A beruházások és fejlesztéseknek köszönhetően a vállalat minden évben újabb és újabb termékkel jelenik meg a piacon. A folyamatos beruházások, bővítések hatására jelenleg a vállalat megközelítőleg 358 fővel dolgozik, 2000 m²-es alapterületen.

A vállalat állandó célja a folyamatos fejlődés, korszerűsítés és új kihívásokkal való szembenézés, ezért a megtermelt jövedelem lényeges részét további fejlesztésekre, valamint fizikai állomány képzésére, anyagi és erkölcsi ösztönzésére fordítja.

¹¹ Internetes forrás: <http://www.atlanta-electro.hu/>
Letöltve: 2013.11.18.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

5. ábra: A vállalat nettó árbevételének alakulása (E. Ft-ban)

Saját szerkesztés, forrás: A vállalat belső dokumentumai alapján

A diagramból jól látható, hogy az elmúlt évben hatalmas emelkedés figyelhető meg az árbevétel alakulásában. 2012-ben a vállalat nettó árbevétele közel 2,3 milliárd Ft volt, ez a 2011-es árbevételhez képest, (ami megközelítőleg 1,9 milliárd Ft volt) **27%-os árbevétel növekedés** jelentett a vállalat számára.

Jelenleg az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. értékesítési adatai:

- külföldi értékesítése megközelítőleg: **2.063.689 e. Ft**
- belföldi értékesítése megközelítőleg: **226.040 e. Ft**

A vállalat folyamatosan bővülő termékkínálatának következtében, a kiszállított mennyiségek aránya is növekedett, 10 év alatt, tehát 2002-től 2012-ig 5.850.977 db-ról 22.467.818 db-ra növekedett, így a kiszállított mennyiség is közel a **négyszeresére növekedett**.

A vállalat legfőbb törekvései a további eredményesség érdekében:

- a vevők állandó, magas színvonalon történő kiszolgálása a nulla hiba stratégia szem előtt tartásával;
- a termékek használati megbízhatóságának biztosítása;
- a termékkel szembeni esztétikai kivitel elvárásainak megvalósítása;
- a folyamatok állandó javítása, fejlesztése;
- saját fejlődés biztosítása, piaci pozícióerősítés érdekében.

5. Az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. forgóeszköz gazdálkodásának elemzése

5.1. A vállalat vagyoni helyzetének átfogó elemzése

A vállalat vagyoni helyzetének bemutatását a mérleg nagyvonalú elemzésével kezdem. A részletesebb elemzés kiindulópontjaként először az egyes mérlegsorok, eszköz és forráscsoportok tárgyevi és előző évi megoszlási viszonyszámait számszerűsítem, majd ezt követően az így meghatározott, azonos módon számított viszonyszámok időbeli összehasonlításával folytatom elemzésemet.

3. táblázat: Az Atlanta Electro Systems Kft. eszközeinek megoszlása

<i>Az Atlanta Electro Systems Kft. eszközeinek megoszlása</i>						
Megnevezés	2010.12.31		2011.12.31		2012.12.31	
	e Ft	%	e Ft	%	e Ft	%
Befektetett eszközök	413.647	49,4	434.427	39,4	424.240	53,7
Immateriális javak	129	0,0	49	0,0	98	0,0
Tárgyi eszközök	413.518	49,4	434.378	39,4	424.142	53,7
Befektetett pénzügyi eszközök	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Forgóeszközök	418.651	50,0	663.281	60,2	360.700	45,7
Készletek	181.318	21,7	242.243	22,0	175.455	22,2
Követelések	236.127	28,2	417.012	37,8	180.591	22,9
Értékpapírok	0	0	0	0,0	0	0,0
Pénzeszközök	1.206	0,1	4.026	0,4	4.654	0,6
Aktív időbeli elhatárolások	4.805	0,6	4.763	0,4	4.622	0,6
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	837.103	100,0	1.102.471	100,0	789.562	100,0

Saját szerkesztés, forrás: Atlanta Electro Systems Hungary Kft. Kiegészítő melléklete és Mérlege (2010-2012)

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A mérlegek eszköz oldalait összehasonlítva láthatjuk, hogy a *mérlegfőösszeg* 2010-ről 2011-re emelkedő tendenciát mutatnak, tehát az úgynevezett működő vagyon növekedett, azonban 2012-re már jelentősen csökkent.

A forgóeszközök aránya mindhárom évben meghatározó nagyságrendű, arányuk a mérlegfőösszeg változásához hasonlóan alakult, 2012-ről 2011-re növekedett az aránya 50%-ról 60,2 %-ra, azonban a 2012-es évre lecsökkent 45,7%-ra.

A *befektetett eszközök* között mindhárom évben a tárgyi eszközök szerepelnek a legnagyobb hányadban, ezen belül pedig az ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok adják a legmagasabb értéket.

Az *immateriális javak* állományában 2010-ben és 2011-ben csak szellemi termékek jelennek meg, majd 2012-ben már vagyon értékű jogokból tevődik össze.

A *forgóeszközök* összetétele mindhárom évben azonosan alakult.

A vizsgált három évben a követelések szerepeltek a legnagyobb arányban, ezt követték a készletek, végül a pénzeszközök értéke elenyészőnek tekinthető a forgóeszközök többi eleméhez mérten. A követelések döntő nagyságrendű aránya a partnerek fizetési nehézségeire, az árfolyamok folyamatos változására vezethetőek vissza.

A készleteken belül a *befejezetlen termelés és félkész termékek* aránya évről évre folyamatosan növekedett, így a magas befejezetlen termelés és félkész termékek aránya arra enged következtetni, hogy a megrendelések teljesítése sok esetben a következő évre nyúlt át. A vállalat egyik évben sem rendelkezett értékpapírokkal.

A Kft. pénzeszközeinek alakulásában évről-évre növekvő tendencia figyelhető meg.

Az *aktív időbeli elhatárolások* aránya 2010-ről 2012-re folyamatosan csökkent.

A 2010-es érték főként a magas arányú kiszámlázott minőségi reklamációkkal magyarázható, ami a beszállítók nem megfelelő teljesítése miatt merült fel. Ez szerencsére a következő években folyamatosan csökkent.

Összességében megállapítható, hogy a vállalat működő vagyona 2010-ről 2011-re növekedett, majd ezt követően lecsökkent, oly mértékben, hogy még a 2010-es értékeket is alul múlta.

Az eszközcsoportok áttekintése után térjünk át az Atlanta Electro Systems Hungary Kft *forrásállományának* vizsgálatára.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

4. táblázat: Az Atlanta Electro Systems Kft. forrásainak megoszlása

<i>Az Atlanta Electro Systems Kft. forrásainak megoszlása</i>						
Megnevezés	2010.12.31		2011.12.31		2012.12.31	
	e Ft	%	e Ft	%	e Ft	%
Saját tőke	108.812	13	44.565	4,0	-36.599	-4,6
Jegyzett tőke	3.000	0,4	3.000	0,3	3.000	0,4
Tőketartalék	728	0,1	728	0,0	728	0,0
Eredménytartalék	10.169	1,2	105.084	9,5	40.837	5,2
Lekötött tartalék	31.500	3,8	0	0,0	0,0	0,0
Mérleg szerinti eredmény	63.415	7,5	-64.247	-5,8	-81.164	-10,2
Céltartalékok	1.384	0,2	1.563	0,1	1.713	0,2
Kötelezettségek	682.066	81,4	1.010.913	91,7	782.955	99,2
Hosszú lejáratú kötelezettségek	96.351	11,5	322.028	29,2	184.310	23,4
Rövid lejáratú kötelezettségek	585.715	69,9	688.885	62,5	598.645	75,8
Passzív időbeli elhatárolások	44.841	5,4	45.430	4,2	41.493	5,2
FORRÁSOK ÖSSZESEN	837.103	100,0	1.102.471	100,0	789.562	100,0

Saját szerkesztés, forrás: Atlanta Electro Systems Hungary Kft. Kiegészítő melléklete, Mérlege alapján (2010-2012)

A Kft. mérleg szerinti eredménye folyamatosan csökkent, 2011 és 2012-ben negatív volt, tehát a vállalat már két éve veszteségesen gazdálkodik és emellett ennek a veszteségnek a nagysága növekedett a tárgy évre (20,85 %-kal).

A veszteséges zárás oka, hogy az árbevétel növekedése mellett a költségek is sokasodtak, továbbá az eladási árak nem emelkedtek, inkább csökkentek a piaci verseny emelkedése miatt. Emellett az alapanyagok beszerzési árai emelkedtek, illetve a vevőkör átalakulása következtében megnőtt a gyártandó termékek anyag – és munkaerő szükséglete, melyről bővebben a későbbiekben számolok be.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A vállalat évről évre bővült, növekedett, újabb termékek gyártásával, új technológiák kialakításával, melyhez folyamatos bővítésre, beruházásokra volt szükség, ami kihatott a saját tőke alakulására. A saját tőke 2011-re nagy mértékben lecsökkent, 2012-re már negatív értékűvé vált. A drasztikus csökkenés legfőbb oka a mérleg szerinti eredmény folyamatos csökkenése, mely 2011-re már negatív értéket vett fel, majd 2012-re tovább csökkent és ekkor már a saját tőke is negatív előjelűvé vált.

A vállalat az eszközállományának döntő hányadát külső forrásokkal finanszírozza, így elemzésem szempontjából a kötelezettségek alakulása kitüntetett figyelmet érdemel, melyre a továbbiakban a 6. fejezetben térek ki részletesebben.

5.2. Készletgazdálkodás elemzése

A készletgazdálkodás színvonala, nagy hatást gyakorol a vállalat forgóeszköz gazdálkodására, hiszen jelentősen befolyásolja a készletekben lekötött tőke nagyságát, valamint a készletezéshez, anyagellátáshoz kapcsolódó költségeket, a vállalkozás jövedelmezőségét, ezért valamennyi gazdasági egységnél nélkülözhetetlen feladat e tevékenység folyamatos elemzése.

A túl magas készletszint jelentős finanszírozási terhet ró a vállalkozásra, míg az alacsony készletszint veszélyeztetheti a tevékenység folyamatosságát, ezért vizsgálatuk kiemelt figyelmet érdemel.

A készletek elemzésénél ritkán tehető meg a készletek tényleges számbavétellel, hitelesítéssel és értékbecsléssel történő meghatározása, ezért a mérlegben szereplő készletállomány adatait használom az elemzéseim során.

5. táblázat: A vállalat készleteinek alakulása

<i>Az Atlanta Electro Systems Hungary Kft készleteinek alakulása</i>			
Megnevezés	2010. 12. 31.	2011. 12. 31.	2012. 12. 31.
	e Ft	e Ft	e Ft
Készletek	181.318	242.243	175.455
Anyagok	118.562	176.777	106.182
Befejezetlen termelés és félkész termékek	62.756	64.752	69.273
Áruk	0	714	0

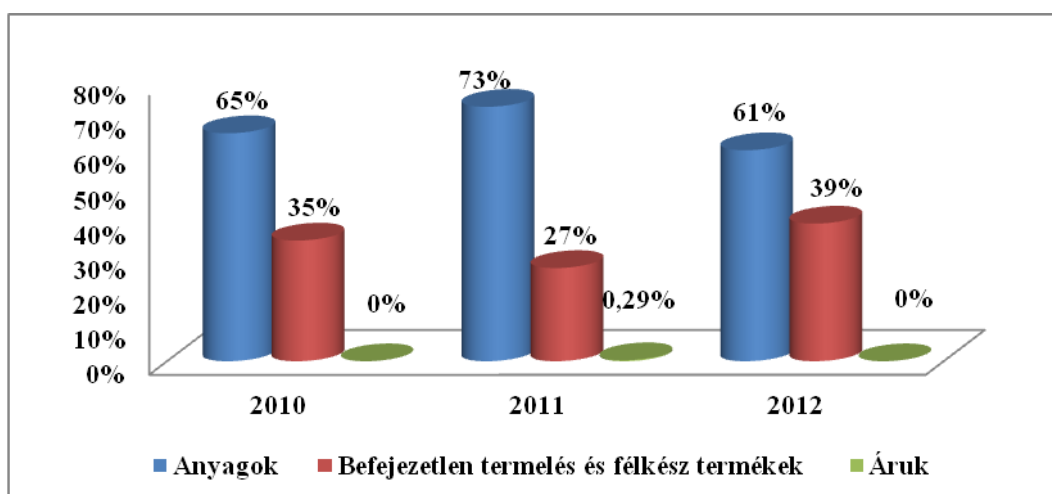
Saját szerkesztés, forrás: Atlanta Electro Systems Hungary Kft. Mérlege 2012

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A 5. számú táblázatból jól látszik, hogy a vállalat készlet állománya: anyagokból, befejezetlen termelés és félkész termékekből és árukból tevődik össze.

A készlet állomány 2010-ről, 2011-re 33,6%-kal növekedett, azonban 2012-re újra lecsökkent 27,58%-kal. A befejezetlen termelés értéke évről évre folyamatosan növekedett, mely arra enged következtetni, hogy a megrendelések teljesítése gyakran a következő évre nyúlt át. Az áruk állományában egyedül 2011-ben figyelhető meg készlet érték, mely akkor 714.000 Ft volt , melyek az év végén készleten lévő idegen vállalkozótól beszerzett, de továbbszámázandó tételek (célszámszámok) voltak.

6. ábra: A készleteken belüli megoszlás alakulása

Saját szerkesztés, forrás: Atlanta Electro Systems Hungary Kft. Mérlege 2012

A készlet állomány elemzése során érdemes megfigyelni a vizsgált évekre vonatkozóan, a készleteken belüli megoszlás alakulását.

A 6. ábrából jól látható, hogy a vállalat készletállományán belül mindhárom évben az anyagok voltak döntő nagyságrendben, majd a befejezetlen termelés és félkész termékek, végül az áruk figyelhetők meg minimális nagyságrendben.

A készlet állomány további elemzéséhez részletesebb számítások szükségesek.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A készletek forgási sebessége:

A készletek megtérülésének gyorsaságát a forgási sebesség mutatószáma fejezi ki.

A forgási sebesség mérésének gyakorlatban alkalmazott mutatószámai:

- fordulatok száma
- forgási sebesség napjainak a száma

6. táblázat: A vállalat készleteinek forgási sebessége

Időszak	Értékesítés nettó árbevétele (e.Ft)	Készlet állomány (e.Ft)	Fordulatok száma	Forgási sebesség napjainak száma
2010	1.663.202	181.318	9	40 nap
2011	1.996.751	242.243	8	45 nap
2012	2.279.331	175.455	13	28 nap

Saját szerkesztés, forrás: A vállalat eredmény kimutatásai, mérlegei 2010-2012

A **fordulatok száma** azt mutatja meg, hogy a vállalkozás hányszor volt képes megforgatni az adott időszak alatt a készletállományát. A vállalat esetében a fordulatok száma folyamatosan növekedett, ami kedvező a vállalat szempontjából, mivel minél nagyobb a készletek forgási sebessége, annál pozitívabbnak ítéljük meg a vállalat készletgazdálkodását.

A Kft. 2012-ben már 13-szor tudta megforgatni a készletállományát a tárgyévben, ami kifejezetten kedvezőnek mondható. Ezen értékeket át tudjuk számolni napokban mért forgási sebességre, mely egy körforgás időtartamát mutatja: 365 nap / fordulatok száma.

A **forgási sebesség napjainak száma** megmutatja, hogy vállalkozásban lekötött készletek értéke hány napi kibocsátáshoz elegendőek.

A forgási sebesség 2010-ről 2011-re 5 nappal növekedett, mely pozitívan hatott a vállalat készletgazdálkodására. 2012-re a fordulatok száma megnövekedett 13-ra, mely kifejezetten pozitív változást jelentett az előző évhez képest.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A forgási sebesség napjainak száma jelentősen lecsökkent (28 napra), ami az árbevétel növekedésével és a készletállomány 27,6%-os csökkenésével magyarázható. A készletállomány e mértékű csökkenése már kedvezőtlenül is kihathat a vállalat gazdálkodására, mivel a túl kicsi készlet csökkentheti a vállalat rugalmasságát, gyors alkalmazkodó képességét, így vevőket veszíthet el.

Mivel a vállalat készletei közül az anyagok figyelhetők meg döntő nagyságrendben, a következőkben a készleteken belül az anyagok átlagos anyagtárolási idejének alakulását mutatom be, melyet a következő táblázat szemléltet:

7. táblázat: A Kft. átlagos anyagtárolási ideje

Megnevezés	Anyagkészlet (e.Ft)	Anyag ktg (Ft/nap)	Átlagos anyagtárolási idő (nap)
2010	118.562	3.015	39
2011	176.777	3.757	47
2012	106.182	4.414	24

Saját szerkesztés, forrás:A vállalat eredmény kimutatásai, mérlegei 2010-2012

$$\text{Átlagos anyagtárolási idő} = \frac{\text{Anyagkészlet}}{\text{1 napi anyagköltség}}$$

A mutató azt fejezi ki, hogy átlagosan hány napi felhasználáshoz elegendő az anyagkészlet.

A vállalat esetében ezen értékek megfelelőnek mondhatók, csak 2011-ben figyelhető meg magasabb anyagtárolási idő (47 nap), ami az akkori megnövekedett készletállománynak tudható be.

A fenti elemzések alapján megállapítható, hogy a készlet állomány alakulásával megegyezően változott az átlagos anyagtárolási idő is.

Ami azt jelenti, hogy 2010-ről 2011-re 8 nappal megnövekedett az átlagos anyagtárolási idő, majd 2012-re megközelítőleg a felére (24 napra) csökkent ez az érték.

5.3. Vevőállomány elemzése

3. sz. kép: A vállalat partnerei

Saját szerkesztés, Forrás: A vállalat belső dokumentumai alapján

A vállalat számos piacvezető céggel áll közvetett, vagy közvetlen kapcsolatban. Szüntelenül azon dolgoznak, hogy a lehető legnagyobb mértékben megfeleljenek ügyfeleik igényeinek és követelményeinek.

Legfőbb célja a partnerek számának növelése, ezért folyamatos fejlesztésekkel igyekszik a vállalat a vevői igényeknek eleget tenni.

A vállalat három legfontosabb partnere:

- **Atlanta- Elektrosysteme GmbH.** , mely egyben a tulajdonos is, a megrendelések **93 %**-a az anyavállalattól származik.
- **Robert Bosch GmbH**, ahonnan az összes megrendelés **4%** származik.
- **PRETTL BHG Alkatrészgyártó Kft.**, ahonnan a megrendelések **3 %**-a származik.

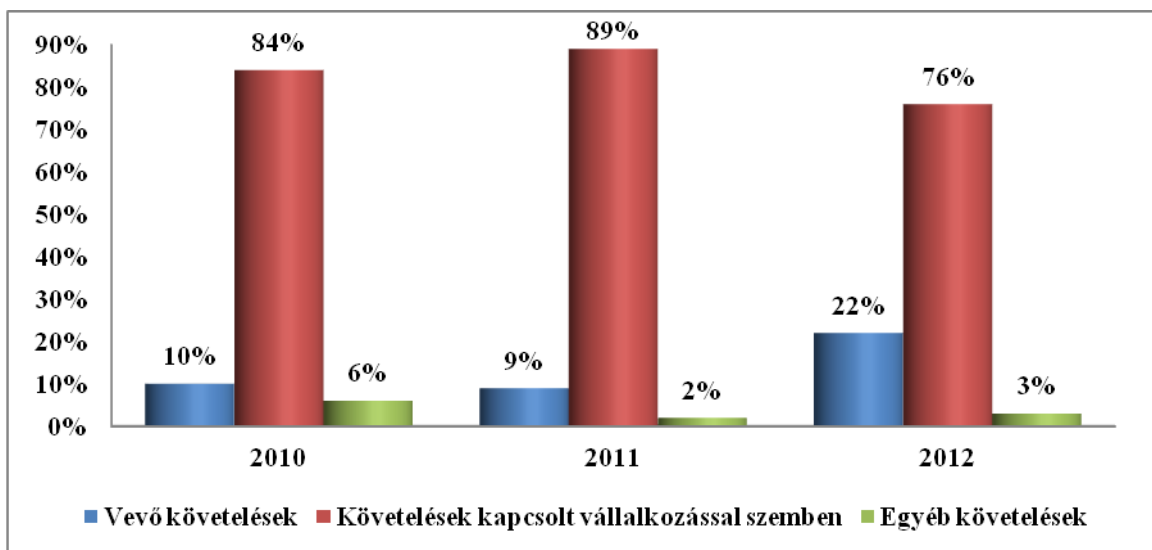
Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A vállalat legfőbb vevője az anyavállalat, ahonnan a megrendelések 93 % származik, így a továbbiakban fontosnak tartom ezen gazdasági viszony részletesebb ismertetését.

Az anyavállalat és az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. 2010. január 1-jén *késztermék értékesítésre vonatkozó keretszerződést* kötött. A szerződés keretében a felek megállapodnak, hogy az anya vállalat jogosult az Atlanta mindenkori árlistáján szereplő termékekre megrendeléseket feladni, az Atlanta mindenkor érvényes árlistája alapján.

A GmbH által adott lehívások a szállítandó mennyiség és határidő szempontjából kötelezőek, amennyiben az Atlanta azt 3 munkanappal a beérkezés után írásban nem kifogásolja meg. A szállítási feltételekről a felek az egyedi megrendelésekben állapodnak meg. Az értékesített termékekről a vállalat számlát állít ki, melyet az anyavállalat a teljesítéstől számított **15 napon** belül, Bosch termékeknél **30 napon** belül, euróban köteles kiegyenlíteni.

7. ábra: Követeléseken belüli megoszlás alakulása

Saját szerkesztés, forrás: Atlanta Electro Systems Hungary Kft. Mérlege 2012

A 7. diagramból jól látható, hogy a vállalat követeléseinek aránya hasonlóképpen alakult mind a három évben, vagyis a kötelezettségek legnagyobb aránya kapcsolt vállalkozással szemben állnak fel (76%-89%), jelen esetben az anyavállalattal szemben, ezt követik a vevő követelések, melynek értéke jóval alacsonyabb (9-22%) közötti, majd az egyéb követelések értéke elenyésző.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

Az anyavállalattal szembeni követeléseik kifejezetten magasnak mondhatók, azonban ezen értékek nem meglepőek, mivel ahogy már az előzőekben említettem, a megrendelések 93 %-a az anyavállalattól származik.

A vállalat vevőkövetelései évről-évre folyamatosan növekedtek. 2010-ről 2012-re megközelítőleg 70%-kal növekedett a követelések értéke, mely arra enged következtetni, hogy jelentősen megnövekedett az értékesítések összege, mely nem járt közvetlenül pénzmozgással, annak ellenére, hogy a vállalkozás eredményét (az elszámolt árbevételen keresztül) pozitívan befolyásolta.

A vevők forgási sebessége:

A vevőállomány elemzése szintén a nettó árbevételen alapul, mely a következőképpen történik:

- fordulatok száma
- forgási sebesség napjainak a száma

$$\text{Vevők forgási sebessége (fordulatok száma)} = \frac{\text{Hitelértékesítés nettó árbevétele}}{\text{Átlagos vevőállomány}}$$

A vevői követelések forgási sebessége azt mutatja meg, hogy a vevőállomány átlagosan hányszor térül meg az árbevételben az adott időszak folyamán.

A napokban kifejezett forgási sebesség mutató pedig azt fejezi ki, hogy a vevői követelések átlagosan hány nap alatt folynak be – válnak pénzzé.

Mivel a vállalatnak kizárólag utalásos vevői vannak így a számításaim során a számlálóba az eredménykimutatásból az értékesítés nettó árbevétele kerül.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

8. táblázat A vevő követelések forgási sebessége

Időszak	Értékesítés nettó árbevétele (e.Ft)	Átlagos vevőállomány (e.Ft)	Fordulatok száma	Forgási sebesség napjainak száma
2010	2.279.331	221.709	10	36 nap
2011	1.996.751	408.596	5	73 nap
2012	2.279.331	175.607	13	28 nap

Saját szerkesztés, forrás: A vállalat eredmény kimutatásai, mérlegei 2010-2012

A Kft-nél a vevőállomány megtérülése az árbevételben megfelelőnek mondható (kivéve a 2011-es évet), melynek következtében a forgási sebesség napjainak száma is a fizetési határidőkhöz igazodva alakultak.

A napokban kifejezett forgási sebesség mutató azt fejezi ki, hogy a vevői követelések átlagosan hány nap alatt folynak be illetve válnak pénzzé.

A mutató értékelésénél fontos figyelembe venni az értékesítés során alkalmazott fizetési határidőket. Ahogy már a vevő állomány bemutatásánál említésre került a fizetési határidők 15 és 30 nap. Így a 28-36 napos forgási sebesség is megfelelőnek mondható, kivéve a 2011-es évet.

Ez az érték 2011-ben megközelítőleg a duplájára növekedett (73 nap), mely legfőképpen a vevőállomány megduplázódásával és az értékesítés nettó árbevételének csökkenésével magyarázható. Emellett még ezen mutató érték arra enged következtetni, hogy a vevőknek időszakonként fizetési nehézségei akadtak, ami veszélyt jelenthet a vállalat likviditására.

6. Az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. forgótőke finanszírozásának elemzése

6.1. A vállalat kötelezettségeinek alakulása

A vállalat kötelezettségeinek elemzését az eladósodottsági mutató elemzésével kezdem, mely megmutatja, hogy a vállalkozás eszközeinek hány százalékát finanszírozza idegen tőkével.

$$\text{Eladósodottsági mutató} = \frac{\text{Kötelezettségek}}{\text{Összes eszköz}}$$

Az eladósodottsági mutató esetében, minél nagyobb az érték, annál kedvezőtlenebb a vállalkozás helyzete. A Kft. esetében a mutató értéke 2012-ben **99,16 %**, mely kritikusan magasnak mondható.

Ezen érték alapján megállapítható, hogy a vállalat szinte teljes egészében külső forrásokkal finanszírozza az eszközeit. 2011-ben ez az érték **91,69%** volt, mely hasonlóképpen kritikusan mondható, azonban ez az érték még tovább növekedett, tehát 2012-re a vállalat még nagyobb arányban finanszírozta az eszközeit idegen tőkével.

Részben ezen értékek alakulásával magyarázható a vállalat finanszírozási problémáinak létrejötte, hiszen a kötelezettségek aránya 30% és 40% között mondható optimálisnak, azonban a vállalat esetében bőven a háttérték felett figyelhető meg ezen értékek alakulása.

A cég *kötelezettségei* kezdetben emelkedtek 2010-ről 2011-re, azonban 2012-re csökkentek. A kötelezettségek csökkenésének egyik fő oka, hogy 2011. áprilisában kiegyenlítésre került az anyavállalattól kapott 34.500 EUR összegű kölcsön. A kötelezettségeken belül a rövid lejáratú kötelezettségek részaránya kiemelkedően magas.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A hosszú lejáratú kötelezettségek nagy részben a vállalati tevékenység fejlesztését szolgálják, hiszen beruházási és fejlesztési hitelek, illetve egyéb hosszú lejáratú hitelek adják értékét emellett a tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szembeni részaránya is megnövekedett. Ezen hitelek lejáratára 5 éven belül esedékes.

A rövid lejáratú kötelezettségek aránya hasonlóképpen alakult a mérlegfőösszegek alakulásával megegyezően, tehát 2010-hez képest növekedett, majd 2012-re csökkent az arányuk és értékük is egyben.

2012-ben a forrás oldalon a kötelezettségek (99,2%) képviselnek döntő nagyságrendet. A kötelezettségeken belül a rövid lejáratú kötelezettségek aránya jelentős (75,8%), mely 13,3%-kal növekedett az előző évhez képest.

A rövid lejáratú kötelezettségeken belül legnagyobb arányban, a kapcsolt vállalkozásokkal szembeni kötelezettségek figyelhetők meg, azonban ez az arány 2012-re megváltozott. 2012-ben a kapcsolt vállalkozással szembeni kötelezettségek több mint a felére lecsökkentek, viszont a rövid lejáratú hitelek nagysága vált döntő nagyságrendűvé.

A rövid lejáratú hitelek értéke megközelítőleg a triplájára növekedett, ami a vállalat K&H Bank HUF folyószámlahitelével magyarázható.

Mivel a vállalat nagy mértékben rendelkezik kötelezettségekkel, döntő fontosságú, hogy a követelések megfelelő ütemben legyenek kiegyenlítve, mivel, ha nem így történik, akkor a kötelezettségek kiegyenlítésének sem tudnak megfelelő ütemben eleget tenni.

Ezek után megállapítható, hogy a vállalat finanszírozása leginkább az *agresszív finanszírozási stratégiához* sorolható, hiszen a rövid lejáratú forrásokkal nemcsak az átmeneti eszközeit finanszírozza a vállalkozás, hanem a tartósan lekötött forgóeszközök egy részét is.

Más pénzügyi döntésekhez hasonlóan ebben az esetben is azt kell mérlegelni, hogy a választott stratégia milyen hatással van a vállalat hozamára és kockázatára.

A vállalat szempontjából előnyt jelent, hogy ez a finanszírozási stratégia kisebb kamatkiadással jár, azonban emellett a legkockázatosabb is.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

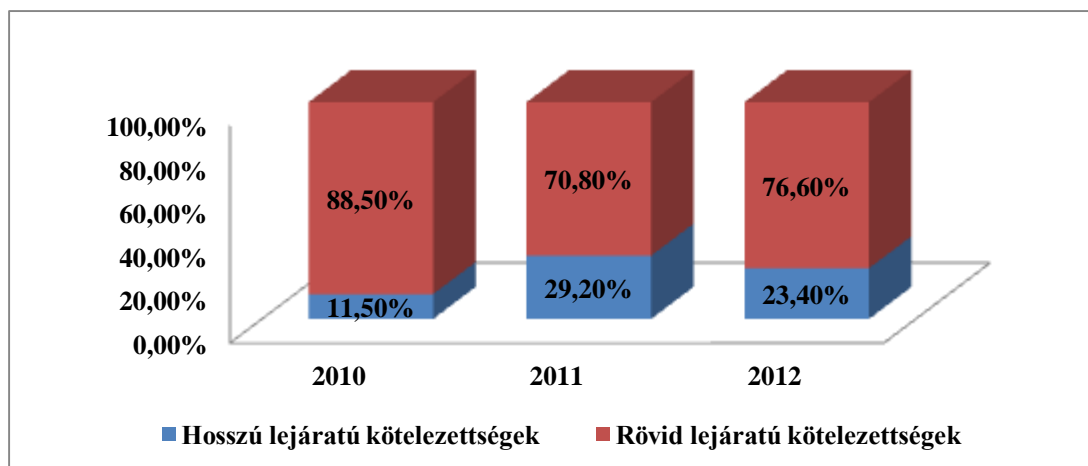
A Kft. ezen kockázatos finanszírozási stratégiájának negatív hatása, évről-évre egyre erőteljesebben megfigyelhető a vállalat gazdálkodásában.

A vállalat mérleg szerinti eredménye, már második éve negatív és a tavalyi évhez képest még veszteségesebbé vált, így megállapítható, hogy a vezetőség ezen finanszírozási döntései kedvezőtlenül hatnak a Kft. eredményességére.

Más pénzügyi döntésekhez hasonlóan ebben az esetben is azt kell mérlegelni, hogy a választott stratégia milyen hatással van a vállalat hozamára és kockázatára.

A vállalatnak gazdasági helyzetének javítása érdekében, először is a kötelezettségek arányának csökkentése jelentette megoldást. Majd ezt követően a hosszú és rövid lejáratú kötelezettségek arányának módosulása okozna pozitív előrelépést a Kft. pénzügyi helyzetében.

8. ábra A vállalat kötelezettségeinek megoszlása

Saját szerkesztés, forrás: A vállalat mérlegei alapján (2010-2012)

Ahogy a vállalat kötelezettségeinek bemutatásánál is látható volt a Kft. kizárólag hosszú lejáratú kölcsönökkel rendelkezik, azonban a mérlegben a rövid lejáratú kötelezettségek nagysága a mérvadó, mivel ezen kölcsönök éven belüli esedékessége meghatározó nagyságrendű. Ha az utolsó három év adatát figyeljük meg, a 9. ábrán is jól látszik, hogy a rövid lejáratú kötelezettségek aránya folyamatosan 60 % felett volt és értékük is mindhárom évben meghaladta a forgóeszközök értékét.

Ez a vállalkozás likviditására kifejezetten kedvezőtlenül hat, hiszen így elmondható a vállalatról, hogy mindhárom évben fizetőképtelen volt.

A Kft. kötelezettségeinek bemutatása

- *Az Atlanta-Elektro GmbH (anyavállalat)* által 2008. június 1. napján megkötött kölcsönszerződés alapján, 250.000 EUR kölcsön került folyósításra a Kft részére. Melyből rövid lejáratú kötelezettség 47.600 EUR.
- *Az Atlanta- Electrosysteme GmbH* által 2008.szeptember 1. napján 140.00 EUR kölcsön került folyósításra a Kft részére. Ezen kölcsönszerződést 2009. március 17-én kibővítették további 120.000 EUR-val. Ebből rövid lejáratú kölcsön 32.500 EUR.
- *Az Atlanta-Elektro GmbH (anyavállalat)* által 2011. április 7. napján megkötött kölcsönszerződés alapján 200.000 EUR kölcsön került folyósításra a Kft részére. Ebből a fordulónapon fennálló tőketartozás: 144.000 EUR, melyből 136.000 EUR a rövid lejáratú tartozás.

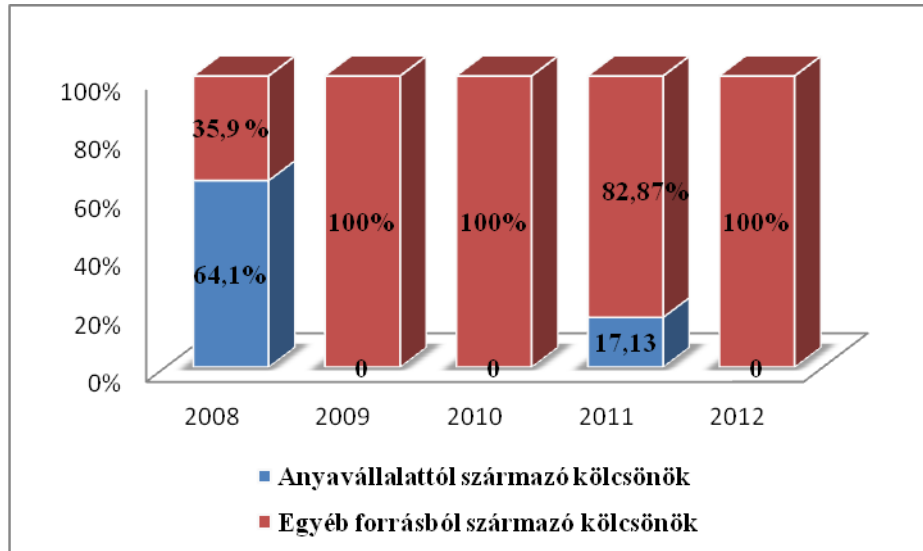
Ezen kölcsönök folyósításának legfőbb célja, a régi épület megvásárlása, felújítása, valamint az új épület megvásárlásával, bővítésével és felújításával, új telephely létrehozása egyéb műanyag termékek gyártása céljából.

- *Az anyavállalattól* 2011. szeptember 29-én újabb kölcsönszerződés alapján 567.728,84 EUR kölcsön került folyósításra a Kft részére, melyből rövid lejáratú kölcsön: 130.000 EUR.
- *A K&H Bank Zrt-től* 2011. december 20-án 400.000 EUR összegű éven túli lejáratú származékos kölcsönt vett fel a vállalat, melyből rövid lejáratú: 1.032 EUR.
- *Az SG Járműfinanszírozás Magyarország Zrt-től* 2010. február 1-jén 48.133,89 EUR összegű pénzügyi lízing került folyósításra, áruszállításhoz használt teherautó megvásárlása céljából. A fordulónapon fennálló tőketartozás: 1.032,01 EUR, mely teljes egészében rövid lejáratú kötelezettség.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

- A **K&H Bank Zrt-től** 2012. szeptember 26-án 21.965,51 EUR összegű éven túli lejáratú nyílt végű pénzügyi lízing került folyósításra, személygépkocsi vásárlása céljából, melyből rövid lejáratú: 3.513,11 EUR.¹²

9. ábra: Adott évben igénybe vett külső finanszírozási források megoszlása

Saját szerkesztés, forrás: Atlanta Electro Systems Hungary Kft. Kiegészítő melléklete 2012

A 10. számú ábrából is jól látszik, hogy a vállalat próbálta mérsékelni az anyavállalattól való kölcsön felvételeket, hisz jóval kedvezőbb feltételek mellett is talált hitelfelvételi forrást, kinnlevőségei finanszírozása érdekében.

Mivel az eszközszükséglet határozza meg egy vállalat tőkeszükségletét, nagyon fontos kérdés a pénzügyi elemzések során, hogy a rövid és hosszú lejáratú források milyen arányt alkotnak.

¹² Az Atlanta-Electro Systems Hungary Kft. kiegészítő melléklete 2012

6.2. Szállítói állomány elemzése

A vállalat beszerzései legnagyobb hányadban az anyavállalattól származnak, így a Kft. szállító állományának bemutatása során kiemelt figyelmet fordítok ezen gazdasági kapcsolat bemutatására.

Az Atlanta Electro Systems Hungary Kft és az Atlanta Elektro GmbH (anyavállalat) 2007. július 21-én anyagbeszerzésekre vonatkozó keretszerződést kötöttek. A felek megállapodtak abban, hogy a vállalat jogosult az anyavállalattól a mindenkori árlistája alapján alapanyagokat (2010-től granulátumot és keferendszerek összeszereléséhez szükséges alkatrészeket) vásárolni.

Az Atlanta által Németországból beszerzett anyagok egy része a GmbH saját terméke (melyet a GmbH ugyanolyan áron értékesít az Atlantának, mint független feleknek), más részét – elsősorban a granulátumokat – a GmbH is független felektől szerzi be.

A granulátumokat a GmbH kedvezőbb áron tudja megvásárolni, mintha a magyar társaság önállóan lépne fel a piacon, mivel a két társaság együttes anyagigényével már jelentős kedvezményeket lehet elérni a független beszállítóknál.

A GmbH tehát a két társaság együttes anyagigényének megfelelő mennyiséget vásárol, majd önköltségi áron továbbadja az Atlantának a gyártásához szükséges mennyiséget.

A GmbH-től beszerzett standard anyagok – elsősorban granulátumok – más társaságoktól is megvásárolhatók lennének, ám a mennyiségi különbségek miatt az önállóan fellépő magyar társaság rosszabb alkupozícióban lenne, mint jelen helyzetben a GmbH.

Az Atlanta által megvásárolt anyagok piacának méretéről nem rendelkeznek megbízható információval, azt azonban tudják, hogy az anyagok piacán több eladó és vevő áll egymással szemben, így liberalizált versenyző piacról beszélhetünk.¹³

¹³A vállalat belső dokumentuma:

A szokásos piaci ár meghatározásával összefüggő önálló nyilvántartás

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

9. táblázat: A szállítók átlagos forgási ideje

Időszak	Anyagbeszerzés (e.Ft)	Szállító állomány (e.Ft)	Szállítók átlagos forgási sebessége	Szállítók átlagos forgási ideje
2010	1.031.772	60.006	17	21 nap
2011	1.282.821	67.712	19	20 nap
2012	1.495.033	95.553	16	23 nap

Saját szerkesztés, forrás: A vállalat mérlege és eredmény kimutatása alapján (2010-2012)

Ahogy a 9. táblázat is mutatja, a vállalat, szállító állománya évről-évre folyamatosan növekedett, ami a folyamatosan bővülő termeléssel van összefüggésben.

A vállalat folyamatosan bővülő termékkínálatának következtében a beszerzések értéke is folyamatosan növekedett, melynek következtében a szállító állomány is megnőtt. A szállítói állomány értékelésére külön figyelmet kell fordítani, így elemzésemet, a relatív eltérések módszerét alkalmazva, a szállítói tartozások átlagos futamidejének bemutatásával folytatom.

$$\text{Szállítók átlagos forgási sebessége} = \frac{\text{Anyagbeszerzés}}{\text{Szállítói állomány}}$$

A szállító állomány átlagos forgási ideje a vállalatnál 20 nap és 23 nap között mozog, ami azt jelenti, hogy a vállalat, a szállítóival szembeni kötelezettségeit viszonylag rövid idő alatt egyenlíti ki. A szállítók forgási ideje megközelítőleg azonos nagyságúak (17 és 19 közöttiek), azonban ezen értékek alakulása továbbra is kedvezőtlennek mondható, mivel jóval alacsonyabbak az átlagos vevő futamidőnél, tehát a vállalat előbb kell, hogy teljesítse a szállítói kötelezettségeit, mint ahogy a vevő követelése befolyának.

A vevők és szállítók átlagos forgási idejét összevetve, olyan észrevételt is tehetünk, hogy a cég milyen pozícióban van vevőivel és szállítóival, milyen kondíciókat tud kiharcolni.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

10. táblázat: A vevői és szállítói forgásidők összehasonlítása

Megnevezés	2010	2011	2012
Vevők átlagos forgási ideje	36 nap	73 nap	28 nap
Szállítók átlagos forgási ideje	21 nap	20 nap	23 nap

Saját szerkesztés, forrás: A vállalat mérlege és eredmény kimutatása alapján (2010-2012)

A 10. táblázat jól szemlélteti a vevők és a szállítók forgási idejének alakulását, mely alapján a következő megállapításokra jutottam:

A vevők átlagos forgási ideje mindhárom évben magasabb a szállítók átlagos forgási idejénél, azonban ez az érték 2011-ben kifejezetten megnövekedett, hiszen ekkor 43 nap volt a különbség a két mutató között. 2012-re mérséklődött a differencia, ekkor már közelített egymáshoz a két érték. Ezen értékek alakulása alapján megállapítható, hogy a vállalat pozíciója az elmúlt években meglehetősen gyenge volt, azonban 2012-ben már kedvezőbbé vált, mivel csak 5 nappal haladta meg a vevők forgási ideje a szállítók forgási idejét.

Összességében megállapítható, hogy a vállalat forgási sebesség mutatói kifejezetten kedvezőtlenek, mivel a Kft-nek az lenne a legmegfelelőbb, ha a vevőállomány forgási sebessége magas, viszont a szállítók forgási sebessége alacsony lenne, így a vevők gyorsabban kiegyenlítenék tartozásaikat és az így bejövő pénzzel már finanszírozni tudnák a szállítói kötelezettségeiket.

A legkedvezőbb az lenne a Kft. számára, ha a szállítói futamidő megközelítené vagy akár meg is haladná a vevői futamidőt, hisz így a követelésekből beáramló pénzt nem kellene egyből a szállítói számlák kiegyenlítésére felhasználni.

7. A Atlanta Electro Systems Hungary Kft. forgótőke gazdálkodásának értékelése

7.1. Forgótőke gazdálkodás hatása a vállalat likviditására

A vállalat rövid távú likviditásának mérése

A vállalatok likviditási helyzete és likviditási kockázata szorosan összefügg az általuk követett forgótőke politikával, ami a forgóeszközökre vonatkozó befektetési és finanszírozási döntéseket egyaránt magában foglalja.

„A likviditás a gazdasági szervezetek pénzügyi stabilitásával, pénzügyi erősségével összefüggő fogalom. Szűkebb értelemben a likviditás azonnal felhasználható, elkölthető (kifizethető) pénzeszköz, tágabb értelemben a pénzeszközök megszerzésének lehetőségét is magában foglalja. A likviditás egy másik megközelítésben fizetőképességet jelent. Egy vállalat akkor tekinthető likvidnek, ha esedékes fizetési kötelezettségeinek időben és folyamatosan eleget tud tenni.”¹⁴

A forgóeszközök, és a rövid lejáratú források összehasonlításának segítségével a rövid távú likviditást többféle mutatóval lehet kifejezni, melyek a következők:

Nettó forgótőke = Forgóeszközök - Rövid lejáratú kötelezettségek

11. táblázat: A vállalat nettó forgótőkéjének alakulása

Megnevezés	Forgóeszközök (e.Ft)	Rövid lejáratú kötelezettségek (e.Ft)	Nettó forgótőke (e.Ft)
2010	418.651	585.715	- 167.064
2011	663.281	688.885	- 25.604
2012	360.700	598.645	- 237.945

Saját szerkesztés, forrás: A vállalat mérlegei alapján (2010-2012)

¹⁴ Illés, I. 2009., P. 217

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

Ahogy a 13. táblázat is mutatja a vállalat nettó forgótőkéje minden évben negatív, tehát a forgóeszközöknek nincs olyan állománya, melyet a vállalat, tartós forrásokkal vagyis saját tőkével és éven túli hitelekkel finanszírozna. Ez a vállalat számára kifejezetten kedvezőtlen, hiszen a vállalat nem von be tartós forrásokat a forgóeszköz finanszírozásba, ami negatívan hat a vállalat likviditására.

$$\text{Likviditási ráta} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

12. táblázat: A vállalat likviditási rátájának alakulása

Megnevezés	Forgóeszközök (e.Ft)	Rövid lejáratú kötelezettségek (e.Ft)	Likviditási ráta (%)
2010	418.651	585.715	0,71
2011	663.281	688.885	0,96
2012	360.700	598.645	0,60

Saját szerkesztés, forrás: A vállalat mérlegei alapján (2010-2012)

A likviditási ráta kifejezi, hogy a likvid eszközök hányszorosát képezik a likvid forrásoknak, tehát megmutatja, hogy a vállalkozás mennyire tud eleget tenni az összes rövid lejáratú kötelezettségének. A mutatószámból a likviditás jövőbeli alakulására is lehet következtetni. Minél nagyobb a hányadosi érték, annál biztonságosabbnak tekinthető a vállalkozás likviditása.

Mivel a vállalat rövid lejáratú kötelezettségeinek értéke mindhárom évben meghaladta a forgóeszközök értékét, a mutató a vizsgált időszakokban 1 alatt figyelhető meg.

Magyarországon a Világbank és a legtöbb kereskedelmi bank 1,3-1,5-ös értéket tart elfogadhatónak, mivel a vállalkozás egyik évben sem érte el a határértékeket, a Kft. pénzügyileg instabil, hiteltörlesztési képessége kétséges.

Ha a három év adatait összehasonlítjuk, 2011-ben már csak megközelítőleg 4%-os különbség volt a forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek között, tehát a vállalat ebben az évben állt a legközelebb ahhoz, hogy likviddé váljon. 2012-ben 46%-kal csökkent a forgóeszközök értéke, azonban a rövid lejáratú kötelezettségek értéke

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

csak 13 %-kal csökkent, így még jobban megnövekedett a vállalat fizetőképességének aránya.

A likvid eszközök kategóriája többféleképpen is kifejezhető, főként a forgóeszközök állományának szűkítésével. A likviditási rátánál szűkebben értelmezett likviditási mutató a likviditási gyorsráta, melynek számításánál a forgóeszközök közül elhagyjuk a készletek értékét, mivel azokra a vállalkozásnak a tevékenysége folytatásához szüksége van. Ez a mutató a likviditási mutatónál érzékenyebben mutatja ki az esetleges értékelési problémák miatt keletkezett finanszírozási gondokat. A mutató értéke annál jobb, minél magasabb.

$$\text{Likviditási gyorsráta} = \frac{\text{Forgóeszközök - Készletek}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

13. táblázat: A vállalat likviditási gyorsrátája

Megnevezés	Forgóeszközök – Készletek (e.Ft)	Rövid lejáratú kötelezettségek (e.Ft)	Likviditási gyorsráta ráta (%)
2010	237.333	585.715	0,40
2011	421.038	688.885	0,61
2012	185.245	598.645	0,30

Saját szerkesztés, forrás: A vállalat mérlegei alapján (2010-2012)

A vállalkozás likviditási gyorsrátája hasonlóképpen alakult, mint a likviditási ráta, tehát továbbra is megállapítható, hogy a vállalat fizetőképessége és mértéke azonos ütemben alakult, mint a likviditási ráta esetében. Magyarországon a Világbank a 0,7-es értéket tartja elfogadhatónak a likviditási gyorsráta értékének. Esetünkben a vállalat egyik évben sem érte el ezt az értéket, azonban 2011-ben sikerült a legközelebb kerülnie a határértékhez.

7.2. A forgótőke gazdálkodás hatása a vállalkozás eredményességére

A vállalat eredményességének alakulását a Kft. jövedelmezőségének átfogó elemzésével szemléltetem, kiemelten az eszközarányos jövedelmezőségi mutatók értékelésével.

A jövedelmezőség a vállalkozás *eredménytermelő* képessége, amely alapvetően befolyásolja

- a rövidtávú tulajdonosi érdekeltség kereteit (osztalékfizetési lehetőség)
- a társaság jövőbeni fejlesztésének feltételrendszerét.

Az eredménykategóriák kiválasztásánál mérlegelni kell, hogy kinek az informálására készül a vizsgálat. Az adózott eredmény segítségével meghatározható mutatók a befektetők informálására a legalkalmasabbak, azonban ha a jövedelmezőség összehasonlítása a cél, akkor az adózás előtti eredmény és az üzemi (üzleti) tevékenység eredményének felhasználása a célravezető, hiszen ezek esetében az adókulcsok nem szerepelnek. Ezen szempontok mérlegelése mellett, mind az eredménykategóriák, mind a vetítési alapok a vállalkozás saját döntése alapján választhatók. Célszerű a tevékenység sajátosságaihoz igazodva meghatározni a kiszámítandó szükséges mutatók körét.¹⁵

Az árbevétel-arányos jövedelmezőség alakulása

Az árbevétel-arányos jövedelmezőség azt mutatja meg, hogy a vállalkozás bevételeinek hány százaléka maradt meg a vállalkozásnál, mint eredmény.

A meghatározott eredménykategóriákhoz a vállalkozás értékesítésének árbevételét, vagy bármely más bevételadatát viszonyíthatjuk.

Természetesen az a kedvező, ha a mutatószám növekedést mutat.

14. táblázat: A vállalat árbevétel arányos jövedelmezőségi mutatói

Megnevezés	2010	2011	2012
Árbevétel arányos üzemi (üzleti) eredmény (%)	4,58	0,34	- 4,01
Árbevétel arányos adózás előtti eredmény (%)	3,6	- 2,9	-3,1

Saját szerkesztés, forrás: A vállalat eredmény kimutatásai alapján (2010-2012)

¹⁵ VIRÁG, M. 2004.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A két vizsgált mutató esetében egyaránt fennáll a csökkenő tendencia. Összességében megállapítható, hogy az üzemi (üzleti) tevékenység eredményét véve alapul kedvezőbb értéket mutat a ráta, mint az adózás előtti eredmény esetében.

A 2010-es értékek, még elfogadhatónak mondhatók a vállalkozás szempontjából, azonban a következő években a mutatók értékei folyamatosan csökkentek, melynek legfőbb oka, hogy a 2011-es évben a növekvő ráfordítások hatására az adózás előtti eredmény negatív előjelű lett.

A mutatók értékei 2012-re jelentősen lecsökkentek, ennek oka, hogy mindkét eredménykategória negatív értéket vett fel, ezáltal a vállalkozás veszteséges éveket zárt. A dinamikus csökkenés háttérében a ráfordítások nagyarányú növekedése áll, melyhez nem párosul megfelelő mértékű bevétel növekmény.

A tőke-arányos jövedelmezőség alakulása

A tőke-arányos jövedelmezőség elemzésénél az egységnyi saját tőkére jutó adózott eredményt számítom ki. A mutató értéke, a vállalkozás osztalékfizetési képességéről, illetve a tulajdonosi, befektetői döntéshez kapcsolódóan a lehetséges tőkegyarapodásról nyújt információt. A mutató értéke kedvező, ha folyamatosan növekszik.¹⁶

15. táblázat: A vállalat tőkearányos jövedelmezőségének alakulása

Megnevezés	2010	2011	2012
Tőkearányos adózott eredmény (ROE) (%)	58,27	-	-

Saját szerkesztés, forrás: A vállalat eredmény kimutatásai alapján (2010-2012)

A tőkearányos adózott eredmény alakulása kedvezőtlen, hiszen a 2010-es évet követően, értelmezhetetlen a mutató értéke. A 2010-es érték még pozitívnak mondható, azonban a következő években az adózott eredmény és a saját tőke is negatív értéket vett fel, így a mutató értéke értelmezhetetlenné vált.

¹⁶ Dr. Bíró, T., Dr. Pucsek, I., Dr. Sztanó, I., 2010.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

Az eszközarányos jövedelmezőség alakulása

A vállalat forgóeszköz gazdálkodásának hatása a vállalat működésére, legmegfelelőbben az *eszközarányos jövedelmezőségi mutatók* segítségével értékelhető, ezért elemzéseim során kiemelt figyelmet fordítok ezen mutatók alakulására.

Az eszközarányos mutatók azt fejezik ki, hogy az egyes eszközcsoportok milyen mértékben járultak hozzá a vállalkozási eredményhez. E mutatók esetében a célszerűen kiválasztott eredménykategóriát viszonyítom az eszközök meghatározott csoportjához. Alakulása az eszközök jövedelemtermelő képességére ad jelzéseket, remélhetően növekedést mutatva.

Fontos, hogy megfelelő odafigyeléssel határozzuk meg az eredménykategóriák és az eszközcsoportok körét, hiszen a mutatóban csak olyan eszközök szerepelhetnek, amelyek hozzájárultak az adott eredmény képződéséhez.

Eszközarányos jövedelmezőségi mutató I.=

Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye / (*Immateriális javak + tárgyi eszközök*)

Eszközarányos jövedelmezőségi mutató II.=

Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye / *Készletek*

Eszközarányos jövedelmezőségi mutató III.=

Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye / (*Immateriális javak + Tárgyi eszközök + Készletek*)¹⁷

16. táblázat: A vállalat eszközarányos jövedelmezőségi mutatói

Megnevezés	2010	2011	2012
Eszközarányos jövedelmezőségi mutató I.	18,47 %	1,57 %	-21,59 %
Eszközarányos jövedelmezőségi mutató II.	18,25 %	1,0 %	-52,22 %
Eszközarányos jövedelmezőségi mutató III.	9,18 %	0,62 %	-15,27 %

Saját szerkesztés, forrás: A vállalat beszámolója alapján (2010-2012)

¹⁷ Dr. Bíró, T., Kresalek, P., Dr. Pucsek, J., Dr. Sztanó, I., 2012.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

Ahogy a 18. táblázat adatai is mutatják, a vállalat eszközarányos jövedelmezőségi mutatói folyamatos, csökkenő tendenciát mutatnak.

A vizsgált időszakon belül a 2010-es évben figyelhető meg a mutatók legkedvezőbb alakulása, melynek legfőbb oka, hogy az üzemi (üzleti) tevékenység eredménye ebben az évben volt a legmagasabb. Az immateriális javak+ tárgyi eszközök és a készletek hasonló arányban (18%) járultak hozzá a vállalkozás eredményéhez. A következő évben, 2011-re már meglehetősen lecsökkentek a mutató értékei. Az 1% körüli értékek alapján minimálisnak mondható a vállalat eszközarányos jövedelmezősége, a kapott érték összefüggésben van az üzemi (üzleti) tevékenység eredményének 91 %-os csökkenésével. 2012-re még drasztikusabban lecsökkentek a mutató értékei, hisz ekkor már negatív értékek figyelhetők meg az eszközarányos jövedelmezőség alakulásában. Ez legfőképpen a vállalat negatív üzemi tevékenységének tudható be, a veszteséges gazdálkodás következtében, még jobban csökkenet az eszközarányos jövedelmezőség is. Emellett az eszköz csoportoknál is növekedés figyelhető meg, mely még inkább kedvezőtlenül hatott a mutató alakulására.

Dolgozatomat a továbbiakban az eszközarányos nyereség, vagyis a ROA mutató elemzésével folytatom, mely a nemzetközi viszonylatban is a leggyakrabban alkalmazott eszközjövedelmezőségi mutató, ezért kiemelt figyelmet érdemel alakulása.

$$\text{Eszközarányos nyereség ROA} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Eszközők összesen}}$$

A mutató értéke azt mutatja meg, hogy a vállalat teljes eszközállománya átlagosan milyen hozamot biztosított, mekkora megtérülési ráta mellett működtették a vállalat menedzserei. A mutató egyaránt fontos lehet a tulajdonosok és a hitelezők számára, akár csak a vállalat vezetése számára. Kiszámításához szükség van a társaság vizsgált időszakban elért eredmény adataira és a nevezőben a társaság összes eszközének állományára.¹⁸

¹⁸Internetes forrás: <http://www.econom.hu/roa-eszkozaranyos-nyereseg/>
Letöltve: 2013.12.08.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

17. táblázat: A vállalat ROA mutatójának alakulása

Megnevezés	Adózott eredmény	Eszközök összesen	ROA mutató
2010	63.415	837.103	7,5 %
2011	- 64.247	1.102.471	- 5,82 %
2012	- 81.164	789.562	- 10,27 %

Saját szerkesztés, forrás: A vállalat beszámolója alapján (2010-2012)

Ha megfigyeljük a vizsgált időszak adatait, megállapítható, hogy a vállalat eszközarányos jövedelmezősége ezen mutató érték számítása alapján is csökkenő tendenciát mutat, mely kedvezőtlen képet mutat a vállalat gazdálkodásáról, hiszen minél magasabb a mutató értéke, annál nagyobb hozamot ért el a társaság az eszközeinek működtetésével. 2010-ben még pozitív adózott eredménye volt a vállalatnak, azonban a következő két évben már negatív értéket vett fel az eredmény kimutatás ezen sora is. Ahogy a fenti mutatók kapcsán is megállapítható volt, a csökkenő tendencia itt is a folyamatosan növekvő veszteséges gazdálkodásnak tudható be.

8. Összegzés, javaslat tétel

Szakedolgozatom témájául az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. forgóeszköz gazdálkodásának elemzését, eredményességének megítélését választottam.

Dolgozatom fő célja, hogy bemutassam milyen jelentős hatással bír a forgótőke menedzsment a vállalat pénzügyi helyzetére és ezen pénzügyi döntések miként hatnak, a vállalat likviditására és eredményességére.

Az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. bemutatása, gazdasági helyzetének ismertetése során megállapítottam, hogy a vállalat folyamatosan bővülő termékkínálata következtében, az árbevétele is évről évre folyamatosan emelkedett.

A vállalat *vagyoni helyzetének átfogó elemzése* során arra a megállapításra jutottam, hogy a vállalat mérlegfőösszege a vizsgált három évben hullámzó tendenciát mutat. Kezdetben 2010-ről 2011-re a működő vagyon növekedett, azonban 2012-re már jelentősen lecsökkent. A *forgóeszközök aránya* mindhárom évben meghatározó nagyságrendű, arányuk a mérlegfőösszeg változásához hasonlóan alakult.

A *forgóeszközök összetétele* a vizsgált években hasonlóképpen alakult. A *követelések szerepeltek a legnagyobb arányban*, ezt követték a készletek, végül a pénzeszközök értéke elenyészőnek tekinthető a forgóeszközök többi eleméhez mérten. A követelések döntő nagyságrendű aránya a partnerek fizetési nehézségeire, az árfolyamok folyamatos változására vezethetőek vissza.

A vállalat eladósodottsági mutatója 2012-ben *99,16 %*, mely kritikusan magasnak mondható. 2011-ben hasonlóan kedvezőtlenül alakult a mutató értéke, azonban még tovább növekedett, így megállapítható, hogy a vállalat *szinte teljes egészében külső forrásokkal finanszírozza az eszközeit*. A rövid lejáratú kötelezettségek aránya folyamatosan 60 % felett volt és értékük is mindhárom évben meghaladta a forgóeszközök értékét. Ennek következtében a vállalat likviditása kifejezetten kedvezőtlennek mondható, hiszen így elmondható a vállalatról, hogy *mindhárom évben fizetőképtelen* volt.

Ezek után megállapítható, hogy a vállalat finanszírozása leginkább az *agresszív finanszírozási stratégiához* sorolható, hiszen a rövid lejáratú forrásokkal nemcsak az átmeneti eszközeit finanszírozza a vállalkozás, hanem a tartósan lekötött forgóeszközök egy részét is.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A vállalat szempontjából előnyt jelent, hogy ez a finanszírozási stratégia kisebb kamatkiadással jár, azonban emellett a legkockázatosabb is.

A Kft. ezen kockázatos finanszírozási stratégiájának negatív hatása, évről-évre egyre erőteljesebben megfigyelhető a vállalat gazdálkodásában.

A vállalat mérleg szerinti eredménye már második éve negatív és a tavalyi évhez képest még veszteségesebbé vált, így megállapítható, hogy a vezetőség ezen finanszírozási döntései kedvezőtlenül hatnak a Kft. eredményességére.

A veszteséges zárás oka, hogy az árbevétel növekedése mellett a költségek is sokasodtak, továbbá az eladási árak nem emelkedtek, inkább csökkentek a piaci verseny emelkedése miatt. Emellett az alapanyagok beszerzési árai emelkedtek, illetve a vevőkör átalakulása következtében megnőtt a gyártandó termékek anyag – és munkaerő szükséglete.

Ahhoz, hogy megfelelően átláthassam a vállalat forgóeszköz gazdálkodását, az esetleges problémák forrását, fontosnak tartottam a készletek, vevő követelések, szállító állomány részletesebb elemzését.

A készletgazdálkodás elemzése során a következő megállapításokra jutottam:

A vállalat készletállományán belül mindhárom évben az anyagok voltak döntő nagyságrendben. A készletekre vonatkozóan, a forgási sebesség napjainak a száma kezdetben növekedett, azonban 2012-re ez az érték jelentősen csökkent, ami az árbevétel növekedésével és a készletállomány csökkenésével magyarázható. A készletállomány e mértékű csökkenése már kedvezőtlenül hatott a vállalat gazdálkodására, mivel a túl kicsi készlet csökkentette a vállalat rugalmasságát, gyors alkalmazkodó képességét, így vevőket veszített el.

Vevő állomány elemzése:

A vállalat legfőbb vevője, az anyavállalat, innen a megrendelések 93 % származik.

A vállalat követeléseinek aránya hasonlóképpen alakult mind a három évben, vagyis a kötelezettségek legnagyobb aránya kapcsolt vállalkozással szemben áll fenn (76%-89%), jelen esetben az anyavállalattal szemben, ezt követik a vevő követelések, melynek értéke jóval alacsonyabb, majd az egyéb követelések értéke elenyésző.

A Kft.-nél a vevőállomány megtérülése az árbevételben megfelelőnek mondható (kivéve a 2011-es évet), hiszen a forgási sebesség napjainak száma is a fizetési határidőkhöz igazodva alakultak. A forgási idő 2011-ben megközelítőleg a duplájára növekedett,

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

mely legfőképpen a vevőállomány megduplázódása és az értékesítés nettó árbevételének csökkenésével magyarázható. Emellett még ezen mutató érték arra enged következtetni, hogy a vevőknek időszakonként fizetési nehézségei akadtak, ami veszélyt jelentett a vállalat likviditására.

Szállító állomány elemzése:

A vállalat beszerzései legnagyobb hányadban az anyavállalattól származnak.

A vállalat folyamatosan bővülő termékkínálatának következtében a beszerzések aránya is jelentősen megnőtt, ennek következtében a szállítói állomány is növekedett. A *szállítók forgási idejének* alakulása továbbra is kedvezőtlennek mondható, mivel a vizsgált években jóval alacsonyabbak az átlagos vevő futamidőnél, tehát a vállalat előbb kell teljesítse a szállítói kötelezettségeit, mint ahogy a vevő követelése befolyának.

Összességében megállapítható, hogy a vállalat forgási sebesség mutatói kifejezetten kedvezőtlenek, melyek nagy mértékben kihatnak a vállalat likviditási problémáira. A Kft-nek az lenne a legmegfelelőbb, ha a vevőállomány forgási sebessége magas, viszont a szállítók forgási sebessége alacsony lenne, így a vevők gyorsabban kiegyenlítenék tartozásaikat és az így bejövő pénzzel már finanszírozni tudnák a szállítói kötelezettségeiket.

A vállalat rövid távú likviditásának elemzése során a következő megállapításokra jutottam: A vállalat nettó forgótőkéje minden évben negatív, tehát a forgóeszközeinek nincs olyan állománya, melyet a vállalat tartós forrásokkal vagyis saját tőkével és éven túli hitelekkel finanszírozna. A likviditási ráta alakulása is kedvezőtlen képet mutat. A vállalat rövid lejáratú kötelezettségeinek értéke mindhárom évben meghaladta a forgóeszközök értékét, így megállapítható, hogy a vállalat pénzügyileg instabil, hiteltörlesztési képessége kétséges.

A vállalkozás likviditási gyorsrátája hasonlóképpen alakult, mint a likviditási ráta, tehát továbbra is megállapítható a vállalat fizetőképtelensége és mértéke azonos ütemben alakult, mint a likviditási ráta esetében.

A tőkearányos adózott eredmény alakulása is kedvezőtlen képet mutat, mivel a 2010-es érték még pozitívnak mondható, azonban a következő években az adózott eredmény és a saját tőke is negatív értéket vett fel, így a mutató értéke értelmezhetetlenné vált.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

A Kft. eszközarányos nyereség (ROA) mutatója is csökkenő tendenciát mutat, mely kedvezőtlen képet mutat a vállalat gazdálkodásáról, hiszen minél magasabb a mutató értéke, annál nagyobb hozamot ért el a társaság az eszközeinek működtetésével. Ahogy a fenti mutatók kapcsán is megállapítható volt, a csökkenő tendencia itt is a folyamatosan növekvő veszteséges gazdálkodásnak tudható be.

Összességében elemzéseim során megállapítottam, hogy a vállalat komoly likviditási és finanszírozási problémákkal küzd már két éve, melynek hatására az eszközarányos jövedelmezőségi mutatók is folyamatosan csökkenő tendenciát mutatnak.

A mutatók értékének csökkenése, illetve negatív előjele, egyértelműen a veszteséges gazdálkodásra vezethető vissza, ezért ahhoz, hogy a vállalat eredményessége növekvő tendenciát mutasson, a veszteséges gazdálkodás fő okát kéne megszüntetni, illetve változtatni azon. Természetesen a vállalat vezetőségét is ez a kérdéskör foglalkoztatja és folyamatosan próbálnak megoldást találni ezen probléma kiküszöbölésére, ezért külső vizsgálati szakértő segítségét vették igénybe.

Az anyavállalat (mint a bér munka megrendelője) – és az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. (mint a bér munka végzője) – 1995. június 29-én kooperációs keretszerződést kötött, melynek keretében *transzferár alkalmazásában* állapodtak meg.

A transzferár szakértő megállapította, hogy az ügyletek során alkalmazott *ár, nem piaci*. 2012-ben a nem megfelelő transzferárak alkalmazása miatt -170.000 eFt-tal volt alacsonyabb a vállalat árbevétele, tehát ennyivel kellene növelni ahhoz, hogy a vállalat jövedelmezősége a piaci jövedelmezőségi tartomány kijelölt pontjába essen.

Ezek alapján megállapítható, hogy a vállalat veszteséges gazdálkodásának fő forrása nem a forgótőke gazdálkodásban rejlik, hanem a nem megfelelő transzferárak alkalmazásában.

Azonban a vállalat veszteséges gazdálkodása természetesen negatívan hatott a Kft. forgótőke gazdálkodásra is, hiszen a forgóeszköz finanszírozás szempontjából elengedhetetlen, hogy megfelelő arányban álljon rendelkezésre forgótőke azért, hogy a vállalkozás üzletmenetében ne keletkezzen fennakadás.

A legfőbb probléma a vállalat esetében, hogy jelentősen megnőtt a nem likvid eszközök aránya és már nincs mobilizálható eszköze.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

Tekintve, hogy sikerült felfedezni a veszteséges gazdálkodás fő forrását, megnőtt az esélye annak, hogy a vállalkozás újra elérje gazdasági stabilitását és biztosítani tudja a Kft. működési feltételeit.

Ehhez azonban legfőképpen a likviditási helyzetén kéne javítania, melyet először is a kötelezettségek arányának csökkentésével érhet el. Ezt követően a rövid és hosszú lejáratú kötelezettségek struktúráján kéne módosítania a vállalatnak, legalább olyan mértékben, hogy a forgóeszközök értéke meghaladja a rövid lejáratú kötelezettségek értékét, így a vállalatnak újra lenne nettó forgótőkéje.

Minden vállalatnak a legfőbb célja a nyereség elérése, illetve a profit maximalizálása, melyhez a megfelelően kialakított forgóeszköz gazdálkodás elengedhetetlen.

Napjainkban még fontosabb, jelentős figyelmet szentelni a vállalkozásoknak a forgótőke gazdálkodásra, hiszen jelenleg a vállalkozások döntő többsége forráshiánnyal küzd, így egyre nagyobb kihívást jelent a vállalkozások számára, pénzügyi stabilitásuk, likviditásuk fenntartása.

A forgótőke menedzselése, a forgóeszközök optimális szintjének meghatározása, felelősségteljes tevékenységet jelent a pénzügyi vezetés számára, mivel a vállalkozások sikere, fennmaradása vagy épp bukása függhet a vállalkozás forgótőke gazdálkodásától.

9. Irodalomjegyzék

Szakirodalmak

1. Dr. Béhm Imre: A vállalkozások pénzügyi tervezése /Novorg, Budapest, 1994./
2. Dr. Bíró Tibor – Kresalek Péter – Dr. Pucsek József - Dr. Sztanó Imre: A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése /Perfekt, Budapest, 2012./
3. Dr. Bíró Tibor – Dr. Pucsek József – Dr. Sztanó Imre: Amit a mérleg mutat /Saldo, Budapest, 2010./
4. Dr. Gyulai László: Kis- és középvállalkozások üzletfinanszírozása /Saldo, Budapest, 2010. /
5. Dr. Horváth Zsuzsanna: Pénzügy II.: Vállalkozásfinanszírozás /Nemzetközi Tankönyvkiadó, Budapest, 2010./
6. Illés Ivánné dr.: Társaságok pénzügyei /Saldo, Budapest, 2002/
7. Illés Ivánné dr.: Vállalkozások pénzügyi alapjai /Saldo, Budapest, 2009/
8. Dr. Tétényi Zoltán- Dr. Gyulai László: Vállalkozásfinanszírozás /Saldo, Budapest, 2001/
9. Virág Miklós: Pénzügyi elemzés, csődelőrejelzés /Aula, Budapest, 2004/

Internetes források

1. http://hu.wiki.weblogtrade.eu/F%C3%A1jl:Optimalis_keszletnagyseg.PNG
Letöltve: 2013.11.05.
2. <http://ado.hu/rovatok/szamvitel/vevokovetelesek-amikor-nem-penzzel-szamolunk#>
Letöltve: 2013.11.07.
3. <http://www.atlanta-electro.hu/>
Letöltve: 2013.11.18.
4. <http://www.econom.hu/roa-eszkozaranyos-nyereseq/>
Letöltve: 2013.12.08.

10. Képek, ábrák, táblázatok jegyzéke

Képek

1. sz. kép: Üzemcsarnok
2. sz. kép: Elektromos kismotor alkatrészek
3. sz. kép: A vállalat partnerei

Ábrák

1. ábra: A forgóeszközök körforgása
2. ábra: A forgóeszközök számviteli törvény szerinti csoportosítása
3. ábra: A készletek fontosabb csoportjai
4. ábra: Az optimális készlet szint
5. ábra: A vállalat nettó árbevételének alakulása (E. Ft-ban)
6. ábra: A készleteken belüli megoszlás alakulása
7. ábra: Követeléseken belüli megoszlás alakulása
8. ábra: A vállalat kötelezettségeinek megoszlása
9. ábra: Adott évben igénybe vett külső finanszírozási források megoszlása

Táblázatok

1. táblázat: Egy vállalat *folyó működési* tevékenysége során felmerülő döntési problémák
2. táblázat: A nettó forgótőke számítási eredményének értékelése
3. táblázat: Az Atlanta Electro Systems Kft. eszközeinek megoszlása
4. táblázat: Az Atlanta Electro Systems Kft. forrásainak megoszlása
5. táblázat: A vállalat készleteinek alakulása
6. táblázat: A vállalat készleteinek forgási sebessége
7. táblázat: A Kft. átlagos anyagtárolási ideje
8. táblázat: A vevő követelések forgási sebessége
9. táblázat: A szállítók átlagos forgási ideje
10. táblázat: A vevői és szállítói forgásidők összehasonlítása
11. táblázat: A vállalat nettó forgótőkéjének alakulása
12. táblázat: A vállalat likviditási rátájának alakulása
13. táblázat: A vállalat likviditási gyorsrátája
14. táblázat: A vállalat árbevétel arányos jövedelmezőségi mutatói
15. táblázat: A vállalat tőkearányos jövedelmezőségének alakulása
16. táblázat: A vállalat eszközarányos jövedelmezőségi mutatói
17. táblázat: A vállalat ROA mutatójának alakulása

Az Atlanta Electro Systems Hungary Kft.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

2.sz. melléklet „A” MÉRLEG Források (passzívák) (adatok e Ft-ban)

	A tétel megnevezése	2010.12.31	2011.12.31	2012.12.31
D.	Saját tőke	108.812	44.565	-36.599
I.	JEGYZETT TŐKE	3.000	3.000	3.000
III.	TŐKETARTALÉK	728	728	728
IV.	EREDMÉNYTARTALÉK	10.169	105.084	40.837
V.	LEKÖTÖTT TARTALÉK	31.500	0	0
VI.	ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK	0	0	0
VII.	MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	63.415	-64.247	-81.164
E.	Céltartalékok	1.384	1.563	1.713
	Egyéb céltartalékok	1.384	1.563	1.713
F.	Kötelezettségek	682.066	1.010.913	782.955
I.	HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK	0	0	0
II.	HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	96.351	322.028	184.310
	Beruházási és fejlesztési hitelek	3.890	321	3.400
	Egyéb hosszú lejáratú hitelek		253.383	65.055
	Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	92.461	68.324	115.855
III.	RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	585.715	688.885	598.645
	Rövid lejáratú kölcsönök		41.194	93.643
	Rövid lejáratú hitelek	60.105	45.206	128.667
	Vevőktől kapott előlegek	0	0	0
	Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	60.006	67.712	95.553
	Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	426.614	492.268	226.264
	Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	38.990	42.505	54.518
G.	Passzív időbeli elhatárolások	44.841	45.430	41.493
	Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	3.528	4.726	1.398
	Halasztott bevételek	41.313	40.704	40.095
	FORRÁSOK ÖSSZESEN	837.103	1.102.471	789.562

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

3.sz. melléklet „A” Eredménykimutatás (összköltség eljárással) (adatok e Ft-ban)

	A tétel megnevezése	2010.12.31	2011.12.31	2012.12.31
1	Belföldi értékesítés nettó árbevétele	156043	124518	226004
2	Exportértékesítés nettó árbevétele	1507159	1872233	2053327
I.	Értékesítés nettó árbevétele (01+02)	1663202	1996751	2279331
3	Saját termelésű készletek állományváltozása ±	48767	1996	4521
4	Saját előállítású eszközök aktivált értéke	4437	-	-
II.	Aktivált saját teljesítmények értéke (±03+04)	53204	1996	4521
III.	Egyéb bevételek	4384	1322	1919
5	Anyagköltség	1100569	1371416	1610983
6	Igénybe vett szolgáltatások értéke	77958	81700	99736
7	Egyéb szolgáltatások értéke	5734	5924	6015
8	Eladott áruk beszerzési értéke	-	-	57992
9	Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	-	-	288
IV.	Anyagjellegű ráfordítások (05+06+07+08+09)	1184261	1459040	1775014
10	Béreköltség	300698	335720	412970
11	Személyi jellegű egyéb kifizetések	30560	43081	40594
12	Bérfelrakások	90984	100253	95342
V.	Személyi jellegű ráfordítások (10+11+12)	422242	479054	548906
VI.	Értécsökkenési leírás	17778	25723	34029
VII.	Egyéb ráfordítások	20086	29421	19445
A.	ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I±II+III-IV-V-VI-VII)	76423	6831	-91623
13	Kapott (járó) osztalék és részesedés	-	-	-
16	Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	16	-	797
17	Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	33046	55489	91708
	ebből: értékelési különbözet	-	-	-
VIII.	Pénzügyi műveletek bevételei (13+14+15+16+17)	33062	55489	92505
19	Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	2489	23250	25068
20	Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése	-	-	-
21	Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	43644	99941	50484
IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai (18+19±20+21)	46133	123191	75552
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VIII-IX)	-13071	-67702	16953
C.	SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY (±A±B)	63352	-60871	-74670
X.	Rendkívüli bevételek	76	743	643
XI.	Rendkívüli ráfordítások	13	10	0
D.	RENDKÍVÜLI EREDMÉNY (X-XI)	63	733	643
E.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (±C±D)	63415	-60138	-74027
XII.	Adófizetési kötelezettség	-	4109	7137
F.	ADÓZOTT EREDMÉNY (±E-XII)	63415	-64247	-81164
23	Jóváhagyott osztalék, részesedés	-	-	-
G.	MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY (±F+22-23)	63415	-64247	-81164

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, Ilyés Krisztina Szidónia büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Zalaegerszeg, 2013. december 18.

Ilyés Krisztina Szidónia
hallgató aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS

Ilyés Krisztina Szidónia

nappali tagozat/pénzügy-számvitel szak/pénzügy szakirány

Az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. forgóeszköz gazdálkodásának elemzése és eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

Dolgozatomban az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. forgóeszköz gazdálkodásának elemzését és a vállalat eredményességére gyakorolt hatását szemléltem.

Szakdolgozatom fő célja, hogy bemutassam milyen jelentős hatással bír a forgótőke menedzsment a vállalat pénzügyi helyzetére, és ezen pénzügyi döntések miként hatnak, a vállalat likviditására és eredményességére.

E témában meglehetősen fontosnak tartom a forgóeszköz gazdálkodás elméleti hátterének részletes megismerését, így a bevezető gondolatok után egy elméleti áttekintő keretében szemléltettem a forgóeszközök, és a forgóeszköz gazdálkodás legfőbb jellemzőit és jelentőségét a gazdaságba.

Ezen elméleti ismertető után a dolgozatom gyakorlati része következik. Az Atlanta Electro Systems Hungary Kft. bemutatása, gazdasági helyzetének ismertetése során megállapítottam, hogy a vállalat folyamatosan bővülő termékkínálata következtében, az árbevétele is évről évre folyamatosan emelkedett.

Forgóeszköz gazdálkodásának elemzése, eredményességének megítélése a vállalat gazdálkodásában

Ezt követően a vállalat vagyoni helyzetének átfogó elemzése során arra a megállapításra jutottam, hogy a vállalat mérlegfőösszege a vizsgált három évben hullámzó tendenciát mutat. A forgóeszközök aránya mindhárom évben meghatározó nagyságrendű, arányuk a mérlegfőösszeg változásához hasonlóan alakult.

Ahhoz, hogy megfelelően átláthassam a vállalat forgóeszköz gazdálkodását, az esetleges problémák forrását, fontosnak tartottam a készletek, vevő követelések és a szállító állomány részletesebb elemzését, mely során kiemelten a forgási mutatókat vizsgáltam.

Összességében megállapítható, hogy a vállalat forgási sebesség mutatói kifejezetten kedvezőtlenek, melyek nagy mértékben kihatnak a vállalat likviditási problémáira.

Az eladósodottsági mutató számítása eredményeképpen megállapítottam, hogy a vállalat szinte teljes egészében külső forrásokkal finanszírozza az eszközeit.

Majd ezt követően, a vállalat rövid távú likviditásának elemzésével folytattam dolgozatomat, mely során a vállalat nettó forgótőkét, likviditási rátáját, és likviditási gyorsrátáját elemeztem. Az mutatók értékelése során megállapítottam, hogy a vállalat a vizsgált három évben fizetőképtelen volt.

A vállalat eredményességének alakulását a Kft. jövedelmezőségének átfogó elemzésével szemléltettem. Az árbevétel arányos jövedelmezőségi mutatók segítségével meghatároztam, hogy a vállalkozás bevételeinek hány százaléka maradt meg a Kft-nél, mint eredmény.

A tőke-arányos jövedelmezőség elemzésénél az egységnyi saját tőkére jutó üzemi eredményt számítottam ki, mely kifejezetten kedvezőtlenül alakult a Kft gazdálkodásában. A vállalat forgóeszköz gazdálkodásának hatása a vállalat működésére, legmegelőbbben az eszközarányos jövedelmezőségi mutatók segítségével értékelhető, ezért elemzéseim során kiemelt figyelmet fordítottam ezen mutatók alakulására.

A vállalat ezen mutató érték számítása alapján is csökkenő tendenciát mutat, mely kedvezőtlen képet mutat a vállalat gazdálkodásáról, hiszen minél magasabb a mutató értéke, annál nagyobb hozamot ért el a társaság az eszközeinek működtetésével.

Végezetül dolgozatomat, az elemzések során megállapított következtetések levonásával és javaslattetelek összegzésével zártam.